

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

«Queerbaiting στα σύγχρονα Μέσα και το Fanfiction ως μορφή Αντίστασης.»

«Queerbaiting in contemporary Media and Fanfiction as a means of Resistance.»

Φοιτητής:

Αλεξάνδρα Μπέτου. ΑΜ: 3820082

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Δήμητρα Παπαχρήστου.

Συνεπιβλέπον διδακτικό προσωπικό:

Κατιφένεια Αγγελική Χατζοπούλου, Ελπίδα Καραμπά

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025, ΒΟΛΟΣ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την επιτυχία της εκπόνησης αυτής της πτυχιακής εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια κ. Ντάνα Παπαχρήστου για την εξαιρετική συνεργασία που είχαμε έως και τον Σεπτέμβριο του 2025, για τον πολύτιμο χρόνο της, καθώς και για τη βοήθεια και καθοδήγηση που μου πρόσφερε καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια και τους φίλους μου για την υπομονή και υποστήριξη που μου έδειξαν στην προσπάθεια μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κοινότητα fanfiction στο διαδίκτυο, συγκεκριμένα όλους τους φίλους μου που διαβάζουν τις δημιουργίες μου όπως και γράφουν τις δικές τους, καθώς και όλους τους οποίους έχουν προσπαθήσει να εισάγουν αυτό το θέμα σε ακαδημαϊκά πεδία πριν από εμένα.

ΔΗΛΩΣΗ

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι: Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας, η οποία εκπονήθηκε σύμφωνα με τον Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας του ΤΠΔΜΒ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία μελετά ένα αρκετά εκτενές και επίκαιρο θέμα, το «Queerbaiting στα σύγχρονα Μέσα και το Fanfiction ως μορφή Αντίστασης», σε σχέση με τα εξής ερευνητικά ερωτήματα: «Ποιες είναι οι συνέπειες της έλλειψης εκπροσώπησης στα προϊόντα της δημιουργικής βιομηχανίας;», «Τι είναι το queerbaiting και πώς λειτουργεί στα σύγχρονα μέσα;», «Ποια είναι η επίδραση του queerbaiting στα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα;», «Πώς λειτουργεί το fanfiction ως αντίθεση σε αυτό;» και «Γιατί είναι σημαντική η αυτοεκπροσώπηση και τί ρόλο παίζει το fanfiction;». Για την επαρκή χαρτογράφηση του πεδίου, έγινε συνδυασμός κάποιων διαφορετικών μεθοδολογιών. Η κύρια μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η βιβλιογραφική επισκόπηση μέσω διαφόρων σχετικών πηγών. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν διάφορα παραδείγματα από πολιτιστικά προϊόντα για την καλύτερη ανάλυση των ερευνητικών ερωτημάτων. Μέσω αυτών των μεθόδων, αναλύεται αρχικά το queerbaiting, ο ορισμός και η προέλευση του όρου, καθώς και προτείνεται μία πρωτότυπη μετάφραση στα ελληνικά. Αναδεικνύονται οι συνέπειες και ο αντίκτυπος του queerbaiting στην κοινή κοινωνία, και γενικότερα της έλλειψης εκπροσώπησης στα προϊόντα της δημιουργικής βιομηχανίας. Έπειτα, γίνεται μία αναφορά στο queer-coding και τους τρόπους που αυτό μπορεί να είναι βλαβερό, αλλά αναφέρεται κυρίως ως αντίθετο του κοινού δελεασμού. Τέλος, ερευνάται το fanfiction, από τον ορισμό και την προέλευση του ως λογοτεχνικό παράρτημα, μέχρι πιο συγκεκριμένες αναφορές σε είδη fanfiction και σε παραδείγματα. Υποστηρίζεται ως μέσο αποδόμησης της ετεροκανονικότητας που ηγεμονεύει τα σύγχρονα μέσα, καθώς και ως είδος άξιο ακαδημαϊκής μελέτης.

This thesis examines a fairly extensive and timely topic, "Queerbaiting in Contemporary Media and Fanfiction as a Form of Resistance." It sets out to answer the following research questions: "What are the consequences of a lack of representation in creative industry products?", "What is queerbaiting and how does it work in contemporary media?", "What is the effect of queerbaiting on LGBTQ+ individuals?", "How does fanfiction function as a counterpoint to this?" and "Why is self-representation important and what role does fanfiction play?". In order to adequately map the field, a combination of different methodologies was used. The main method used is a bibliographic research of various relevant sources. In addition, various examples from cultural products were used to better analyze and answer the research questions. Through these methods, queerbaiting is first explained, its definition and origin analyzed, and an original translation in Greek is proposed. The consequences and impact of queerbaiting on the queer community, and more generally the lack of representation in creative industry

products, are highlighted. Next, a reference is made to queer-coding and the ways in which it can be harmful, but it is mainly referred to as opposed to queerbaiting. Finally, fanfiction is explored, from its definition and origins as a literary appendage to more specific references to genres and examples. It is advocated as a means of deconstructing the heteronormativity that dominates contemporary media, as well as a genre worthy of academic study.

Λέξεις-κλειδιά/Keywords: queer-coding/κούήρ κωδικοποίηση, shipping, slash fiction/ρομαντική μυθοπλασία, fix-it fics/μυθοπλασία διόρθωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΔΗΛΩΣΗ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.1 Θέμα της εργασίας	7
1.2 Μεθοδολογία και ερευνητικά ερωτήματα	7
1.3 Στόχοι και προσωπική σχέση με το θέμα	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Queerbaiting	10
2.1 Ορισμός και προέλευση του queerbaiting	10
2.2 Ανάλυση και παραδείγματα	11
2.3 Queer-coding: θετική και αρνητική αναπαράσταση	14
2.4 Συνέπειες και αντίκτυπος του queerbaiting	19
2.5 Bury your gays και unhappy queers	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Fanfiction	27
3.1 Ορισμός και προέλευση του fanfiction	27
3.2 Slash Fiction ως μέσο αυτοεκπροσώπησης	27
3.3 Ιστορική αναδρομή και σχέση με κούρ θεωρία	29
3.4 Παραδείγματα fanfiction	32
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	37
5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	38
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	39

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Ο Eddie Munson από τη σειρά «Stranger Things».....	13
Εικόνα 2: Η Gwen Stacy από την ταινία «Across the Spider-Verse».....	17
Εικόνες 3 & 4: Η Ursula από την ταινία «The Little Mermaid» και η Drag Queen Divine....	19
Εικόνα 5: Το ευρέως γνωστό «Destiel Confession Meme».....	22
Εικόνα 6: Η ιστοσελίδα «Archive of Our Own»	31

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Θέμα της εργασίας

Η παρούσα πτυχιακή εργασία μελετά τη βαρύτητα της εκπροσώπησης περιθωριοποιημένων ταυτοτήτων στα προϊόντα της δημιουργικής βιομηχανίας, με εστίαση στις κουήρ ταυτότητες. Θα αναδείξω τις βλαβερές συνέπειες της έλλειψης εκπροσώπησης των ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτοτήτων στα μέσα, όπως οι ταινίες, σειρές, βιβλία, κ.λπ.. Πιο αναλυτικά, θα ερευνήσω το queerbaiting ή τον «κουήρ δελεασμό» —μια τεχνική μάρκετινγκ που χρησιμοποιείται σε διάφορες μορφές σύγχρονων μέσων, στην οποία οι δημιουργοί υπονοούν αλλά δεν απεικονίζουν πραγματικά την ΛΟΑΤΚΙ+ εκπροσώπηση— ως μέθοδος ευρέως αποδεκτής «ήπιας» λογοκρισίας.

Παράλληλα, θα αναλύσω το fanfiction, δηλαδή τη μυθοπλασία θαυμαστών, ως αντίθεση στον κουήρ δελεασμό (queerbaiting), αναδεικνύοντας τη λειτουργικότητα και εγκυρότητα του ως ένα ασφαλές μέρος για κουήρ έκφραση, τονίζοντας την αξία της αυτοεκπροσώπησης. Το fanfiction, η μυθοπλασία δηλαδή που βασίζεται σε προϋπάρχουσες αφηγήσεις, καθίσταται έτσι ως μία έγκυρη λαϊκή μορφή αντίστασης ή «κουήρ praxis¹», αντιδρώντας και απαντώντας σε προβλήματα όπως το queerbaiting, ενθαρρύνοντας τους φανς να αναγνωρίσουν και να αποδομήσουν την ετεροκανονικότητα που επικρατεί στα κυρίαρχα μέσα. Τέλος, υποστηρίζω την εγκυρότητα των fanfics, θέτοντας την αναγνώριση των ιστοριών αυτών ως ένα είδος που αξίζει περισσότερη ακαδημαϊκή μελέτη, καθώς αποτελεί πεδίο προσωπικής και διανοητικής ενασχόλησης με αφηγήσεις και κοινωνίες που περιβάλλουν τον εαυτό.

1.2 Μεθοδολογία και ερευνητικά ερωτήματα

Η έρευνα αγγίζει το ευρύτερο πεδίο της επικοινωνίας, τις σπουδές των μέσων καθώς και την αισθητική των μέσων. Μέσω της σκιαγράφησης του πεδίου αυτού, επιχειρώ μία

¹Η Κουήρ Praxis μπορεί να θεωρηθεί ως μια εκτεταμένη εκδοχή της Κουήρ Θεωρίας, αλλά με μια πιο πρακτική έννοια. Περιλαμβάνει την καθημερινή μας πράξη αντίστασης και την κατάρριψη της ετεροκανονικότητας στην κοινωνία. Η λέξη «Praxis» έχει τις ρίζες της στην ελληνική φιλοσοφία. Ο Αριστοτέλης ήταν ο πρώτος που εισήγαγε αυτόν τον όρο, διαχωρίζοντας τη theoria (θεωρία) από την praxis (πράξη). Η πράξη είναι μια διαδικασία που υπερβαίνει την απλή σκέψη και υλοποιεί την ιδέα στην πραγματική ή πρακτική ζωή. Σε αυτό το πλαίσιο, η κουήρ πράξη σημαίνει όχι μόνο την ανάγνωση και την κριτική των παραδοσιακών εννοιών του φύλου και της σεξουαλικότητας, αλλά και την αντίσταση σε αυτές με πράξεις. Προτρέπει τα άτομα και τις κοινότητες να αντισταθούν στις ετεροκανονιστικές αξίες και να δράσουν εναντίον τους, να φανταστούν και να επαναπροσδιορίσουν έναν κουήρ κόσμο.

κατηγοριοποίηση των διαφόρων όρων, κάτι που θεωρώ είναι ελλειμματικό, ειδικά στην ελληνική γλώσσα, αφού το θέμα αυτό είναι σχετικά καινούργιο και εκτενές, όπως και πολύ μεταβαλλόμενο. Θέτει να απαντήσει τα εξής ερευνητικά ερωτήματα: «Ποιες είναι οι συνέπειες της έλλειψης εκπροσώπησης στα προϊόντα της δημιουργικής βιομηχανίας;», «Τι είναι το queerbaiting και πώς λειτουργεί στα σύγχρονα μέσα;», «Ποια είναι η επίδραση του queerbaiting στα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα;», «Πώς λειτουργεί το fanfiction ως αντίθεση σε αυτό;» και «Γιατί είναι σημαντική η αυτοεκπροσώπηση και τι ρόλο παίζει το fanfiction;».

Για την επαρκή χαρτογράφηση του πεδίου, συνδύασα κάποιες διαφορετικές μεθοδολογίες. Αρχικά, η πρώτη και κύρια μέθοδος που χρησιμοποιώ είναι η βιβλιογραφική επισκόπηση μέσω διαφόρων σχετικών πηγών. Οι κύριες από αυτές είναι η έρευνα της Neha Hazra «*Queerer than Canon: Fix-it Fanfiction and Queer Readings*» (2021), το «*They Won't: Analyzing Queerbaiting and Compulsory Heterosexuality in Popular Television*» της Lucia Scott (2019), «*The Myth of Queer Agony: Homoeroticism, The Media, and Censorship*» της Andrea Hansgen (2021), «*Queerbaiting in the Marvel Cinematic Universe*» της Elizabeth Jankowski (2022), «*“Write the story you want to read”: world-queering through slash fanfiction creation*» της Diana Floegel (2020), καθώς και το βιβλίο «*The Fanfiction Reader: Folk Tales for the Digital Age*» της Francesca Coppa, όπως και πολλές άλλες πηγές που αναφέρω είτε κατά τη διάρκεια της εργασίας ή στο τέλος.

Χρησιμοποιώντας αυτές τις πηγές, επιχειρώ την επεξήγηση και μετάφραση των κυριότερων σχετικών όρων, όπως fanfiction (μυθοπλασία θαυμαστών), queerbaiting (κουήρ δελεασμός), queer-coding (κουήρ κωδικοποίηση), κ.λπ. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν διάφορα παραδείγματα από πολιτιστικά προϊόντα για την καλύτερη ανάλυση των ερευνητικών ερωτημάτων, όπου ερευνώ παραδείγματα από από κάθε σχετική περίπτωση, αλλά γενικότερα η εργασία εμπεριέχει και έναν πιο αυτοεθνογραφικό χαρακτήρα καθώς γνωρίζω το θέμα ως συγγραφέας fanfiction.

1.3 Στόχοι και προσωπική σχέση με το θέμα

Ο λόγος που έχω επιλέξει το παραπάνω θέμα, εκτός από την προσωπική βαθιά μου σχέση με το fanfiction και τα κουήρ μέσα στο σύνολό τους, είναι η έλλειψη σχετικών ερευνών και βιβλιογραφίας στην ελληνική γλώσσα. Με αυτή την εργασία, επιχειρώ την εισαγωγή του γενικότερου θέματος και των επιμέρους όρων στο ελληνικό λεξιλόγιο, προσπαθώντας να καλύψω αυτό το κενό στη σχετική βιβλιογραφία.

Τέλος, ως ΛΟΑΤΚΙ+ άτομο που μεγάλωσε με πολύ συντηρητικές χριστιανικές αξίες, όπως πολλά παιδιά από την Ελλάδα, οι κουήρ κοινότητες στο διαδίκτυο, τα μέσα, και κυρίως το fanfiction, όχι μόνο με βοήθησαν να ξεπεράσω την εσωτερικευμένη ομοφοβία και τρανσφοβία με την οποία μεγάλωσα, αλλά και σιγά-σιγά να συμφιλιωθώ με την ίδια την ταυτότητά μου. Είναι για μένα — και για πολλούς άλλους θαυμαστές (fans) — ένας ασφαλής χώρος για να εκφράσω τον εαυτό μου και τις επιθυμίες μου, αλλά και για να συνδεθώ με άλλους ανθρώπους με παρόμοιες εμπειρίες και προβληματισμούς. Ανήκοντας λοιπόν σε τέτοιες κοινότητες (κουήρ κοινότητα και διαδικτυακά fandom spaces²), και ως άτομο που διαβάζει και γράφει fanfiction, το θέμα με αφορά σε προσωπικό επίπεδο.

²Ένα «fandom» είναι μια υποκουλτούρα που αποτελείται από «φανς» που χαρακτηρίζονται από ένα αίσθημα συντροφικότητας με άλλους που μοιράζονται ένα κοινό ενδιαφέρον. Οι θαυμαστές συνήθως ενδιαφέρονται ακόμη και για τις πιο μικρές λεπτομέρειες των αντικειμένων του fandom τους και αφιερώνουν σημαντικό μέρος του χρόνου και της ενέργειας τους σε αυτό το ενδιαφέρον, συχνά ως μέρος ενός κοινωνικού δικτύου με συγκεκριμένες πρακτικές, που διαφοροποιεί τα άτομα που ανήκουν στο fandom από εκείνα που έχουν μόνο ένα περιστασιακό ενδιαφέρον (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/>, 2025).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Queerbaiting

2.1 Ορισμός και προέλευση του queerbaiting

Ο όρος «queerbaiting» είναι ένας σχετικά νέος όρος, του οποίου η προέλευση και ο ορισμός δεν είναι ακόμη εντελώς σαφείς. Η ιστοσελίδα dictionary.com αποδίδει την προέλευση του ως εμπνευσμένο από τον όρο «race-baiting», φράση που εννοούσε την πρακτική της υποκίνησης φυλετικού μίσους, κυρίως για πολιτικούς σκοπούς. Η παραπάνω πηγή ισχυρίζεται πως το queerbaiting προέρχεται τουλάχιστον από τη δεκαετία του 1950 και επίσης ότι παρόμοια με το race-baiting, αναφερόταν στην υποκίνηση μίσους κατά της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Σημειώνει ακόμη ότι ο όρος «queerbait» χρησιμοποιούνταν επίσης ως ένας εξαιρετικά προσβλητικός όρος περίπου τη δεκαετία του 1960, και αναφερόταν σε έναν άνδρα (συχνά cishe³) που θεωρούνταν ελκυστικός σε ομοφυλόφιλους άνδρες⁴. Άλλες πηγές, όπως η Lucia Scott (2019), James Factora (2022), κ.α., θεωρούν ότι ο όρος στην πραγματικότητα προέρχεται από «fan» κοινότητες κυρίως στον ιστότοπο μικρο-blogging Tumblr κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 2010 (Scott, 2019, Factora 2022).

Παρόμοια με την προέλευση του queerbaiting, δεν υπάρχει ακόμα ένας ενιαίος ορισμός, αλλά η γενικά αποδεκτή έννοια είναι η εξής: Το queerbaiting είναι μια τεχνική μάρκετινγκ που χρησιμοποιείται σε διάφορες μορφές μέσω από μεγάλα στούντιο για να προσελκύσουν το κοινό χωρίς να αποξενώσουν το πιο συντηρητικό κομμάτι του. Οι δημιουργοί δηλαδή υπονοούν, αλλά δεν απεικονίζουν ή επιβεβαιώνουν την εκπροσώπηση της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, όπως ομοφυλοφιλικές σχέσεις ή διεμφυλικούς (τρανς) χαρακτήρες. Αυτή η μέθοδος είναι εγγενώς προβληματική, καθώς χρησιμοποιείται για να προσελκύσει ή να «δελεάσει» ένα κοινό με την υπόδειξη χαρακτήρων με τους οποίους ταυτίζονται ή σχέσεων που απευθύνονται σε αυτούς, χωρίς στην πραγματικότητα να απεικονίζονται αυτές οι σχέσεις, ώστε να μην αποξενωθεί ένα ομοφοβικό κοινό ή λογοκρίτες. Το queerbaiting μπορεί ίσως να αποδοθεί ως παραπροϊόν ενός φαινομένου που ονομάζεται rainbow capitalism («καπιταλισμός του ουράνιου τόξου»), γνωστό και ως ροζ καπιταλισμός, το οποίο είναι η

³Η λέξη «cishe» είναι συντομογραφία των όρων «cisgender» και «heterosexual» (ετεροφυλόφιλος). Το να είναι κάποιο άτομο cisgender είναι το αντίθετο του διεμφυλικού, δηλαδή το να έχει φύλο που ταιριάζει με το σώμα με το οποίο γεννήθηκε. Το να είναι κάποιο άτομο ετεροφυλόφιλο σημαίνει ότι το ελκύει σεξουαλικά το αντίθετο φύλο, δηλαδή το αντίθετο του ομοφυλόφιλου (dictionary.cambridge.org/dictionary, 2025).

⁴(<https://www.dictionary.com/e/slang/queerbaiting/>, 2021)

οικειοποίηση και η εκμετάλλευση του ΛΟΑΤΚΙ+ κοινού μέσω του εταιρικού καπιταλισμού και καταναλωτισμού (Ellis, 2019, Jankowski, 2022, Shakeri, 2017, Floegel, 2020).

Ένα ακόμη μεγάλο «ρίσκο» για τα στούντιο, όσον αφορά στην απεικόνιση κουήρ σχέσεων ή χαρακτήρων στον κινηματογράφο, είναι η απώλεια κερδών σε μεγάλες ξένες αγορές όπως η Κίνα και η Ρωσία. Αν και το να ανήκει κάποιο άτομο στη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα δεν είναι παράνομο σε αυτές τις χώρες, οι απεικονίσεις κουήρ στοιχείων στην τηλεόραση υπόκεινται σε αυστηρή λογοκρισία (Jankowski, 2022). Οι αρχές στην Κίνα έκοψαν σκηνές από την ταινία *Bohemian Rhapsody* που αναφέρονταν άμεσα στη σεξουαλικότητα του Freddie Mercury και απέσυραν εντελώς την ταινία *Call Me by Your Name* από το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Πεκίνου λόγω των ομοφυλοφιλικών θεμάτων που απεικονίζονται στην ταινία (Davis, 2020). Στη Ρωσία υπάρχει ο «νόμος περί ομοφυλοφιλικής προπαγάνδας» που τέθηκε σε ισχύ το 2013. Όσον αφορά τα μέσα και τις ταινίες, ο νόμος απονέμει σε κάθε ξένη ταινία που περιέχει θέματα ΛΟΑΤΚΙ+ την αυστηρή καταλληλότητα «απαγορεύεται για παιδιά» (Barnhardt, 2021). Αυτοί οι νόμοι ενδέχεται να αποτρέψουν τα στούντιο από την απεικόνιση κουήρ χαρακτήρων ή σχέσεων στον κινηματογράφο, από φόβο ότι θα χάσουν τα κέρδη από τα εισιτήρια σε αυτές τις δύο μεγάλες αγορές (Jankowski, 2022).

2.2 Ανάλυση και παραδείγματα

Κάποιες από τις βασικές πτυχές του queerbaiting είναι οι παρακάτω. Πρώτον, οι χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται ως «queer bait», δηλαδή «δόλωμα» για κουήρ άτομα, συμπεριφέρονται ή ερμηνεύονται ως κουήρ. Αυτό μπορεί να γίνεται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Ένας τρόπος είναι μέσω οπτικών στοιχείων του σχεδιασμού του χαρακτήρα, όπως η χρήση μόδας, ρούχων, ή και αξεσουάρ που είναι χαρακτηριστικά ή στερεοτυπικά για την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, αλλά όχι τόσο δημοφιλή σε cishet ανθρώπους (Scott, 2019). Ένα πρόσφατο αλλά αντιπροσωπευτικό κατά τη γνώμη μου παράδειγμα, που έχει συγκεκριμένα να κάνει με τον σχεδιασμό ενός χαρακτήρα και τη χρήση οπτικών στοιχείων, είναι ο χαρακτήρας Eddie Munson από τη σειρά *Stranger Things* του Netflix.

Ο Eddie Munson είχε κατευθείαν πολλούς θαυμαστές όταν εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην 4η σεζόν της σειράς. Ο Eddie ήταν ένας επιθετικός, ανυπότακτος επαναστάτης που ηγούνταν του κλαμπ *Dungeons & Dragons* του λυκείου του Hawkins και παρασύρθηκε στον υπερφυσικό κόσμο των πρωταγωνιστών καθώς έγινε μέλος της παρέας τους. Το *Stranger Things* έχει αμφιλεγόμενο ιστορικό όσον αφορά στην αντιμετώπιση της σεξουαλικότητας των

χαρακτήρων του — για παράδειγμα, έχει λάβει επαίνους για την απεικόνιση της σεξουαλικότητας της Robin Buckley και κριτική για την άρνησή του να επιβεβαιώσει τη σεξουαλικότητα του Will Byers, κάτι που θα αναφέρω και αργότερα (Rice, 2022).

Η ενδυμασία του Eddie Munson υποδηλώνει το ότι είναι μέλος συγκεκριμένων «πανκ ροκ» και «μέταλ» υποκουλτούρων, κάτι που γίνεται εμφανές και από την προσωπικότητά του. Ωστόσο, οι θαυμαστές της σειράς έχουν υποθέσει ότι ανήκει επίσης σε μια ακόμη υποκουλτούρα, τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα. Όπως ο Eddie, θαυμαστές του ροκ στη δεκαετία του '80 φορούσαν δερμάτινα μπουφάν, κοσμήματα και δαχτυλίδια με νεκροκεφαλές, όμως ένα κομμάτι της ενδυμασίας του είναι διαφορετικό. Πολλοί έχουν παρατηρήσει ότι ο Eddie έχει κρεμασμένη μια ασπρόμαυρη μπαντάνα στην πίσω τσέπη του παντελονιού του, κάτι που, κατά τους κουήρ θαυμαστές, αντανακλά την τάση του «hanky code» της δεκαετίας του '80 (Rice, 2022).

Εικόνα 1: Ο Eddie Munson από τη σειρά «Stranger Things». Μία ασπρόμαυρη μπαντάνα είναι εμφανής στη πίσω τσέπη του.

Το «flagging», επίσης γνωστό ως «hanky code», ήταν ένας τρόπος να εκφράσει κάποιος χωρίς λόγια τις σεξουαλικές του προτιμήσεις σε άλλους κουήρ ανθρώπους. Το σύστημα ξεκίνησε τη δεκαετία του '70, μια εποχή που το κουήρ σεξ ήταν παράνομο στα περισσότερα μέρη και περιλάμβανε το να φοράει κάποιος, κυρίως ομοφυλόφιλοι άνδρες, μπαντάνες διαφορετικών χρωμάτων στις τσέπες τους — αριστερά ή δεξιά, αντίστοιχα, για να σηματοδοτήσει τους ρόλους του top ή bottom. Συγκεκριμένα, στη δεκαετία του 1960, θεσπίστηκαν σε όλες τις πολιτείες των ΗΠΑ νόμοι κατά της σοδομίας, οι οποίοι ποινικοποιούσαν το ομοφυλοφιλικό σεξ, αν και οι τοπικοί νόμοι απαγόρευαν την αναζήτηση σεξουαλικών συντρόφων ήδη από τη δεκαετία του 1920. Ως αποτέλεσμα, οι κοινότητες

ανέπτυξαν αυτό το σύστημα «flagging», χρησιμοποιώντας χρωματιστά μαντήλια για να υποδηλώνουν διακριτικά τις σεξουαλικές προτιμήσεις μεταξύ τους ως σήμα προς άλλους ΛΟΑΤΚΙ+ ανθρώπους (Bauer, 2023, Villarreal, 2022).

Άλλοι τρόποι που χαρακτήρες μπορεί να ερμηνεύονται ως κουήρ, είναι επίσης η χρήση κουήρ χιούμορ ή ρομαντική ένταση ενός χαρακτήρα με έναν άλλο χαρακτήρα του ίδιου φύλου. Εκτός αυτού, για να θεωρηθεί κάτι ως queerbaiting, πρέπει να υπάρχει μια συνεπής παραμέληση στην αφήγηση του εκάστοτε μέσου να επιβεβαιώσει ότι ο χαρακτήρας είναι κουήρ. Αυτό μπορεί να είναι απλά η έλλειψη ρητού διαλόγου σε μία σειρά, αλλά μπορεί επίσης να περιλαμβάνει εμφανείς, συχνά χιουμοριστικές, ατάκες για ή από τον χαρακτήρα που κοροϊδεύουν την ιδέα του κουήρ. Αυτό δημιουργεί ένα είδος μεταβατικού χώρου στον οποίο οι χαρακτήρες μπορούν εύκολα να εκληφθούν ως ΛΟΑΤΚΙ+ από άλλα κουήρ άτομα, αλλά ποτέ δεν επιβεβαιώνεται ότι είναι κουήρ, δίνοντας στους δημιουργούς δυνατότητα άρνησης όταν έρχονται αντιμέτωποι με ομοφοβικές λογοκρισίες, εντός ή εκτός της χώρας μας (Scott, 2019).

Παρόλο που η έννοια queerbaiting είναι σχετικά καινούργια, η πρακτική της διακριτικής απεικόνισης ομοφυλοφιλικών σχέσεων διατηρώντας παράλληλα την δυνατότητα άρνησης, έχει μακρύτερη ιστορία. Η απεικόνιση της ομοφυλοφιλίας στον κινηματογράφο ήταν εκ των πραγμάτων παράνομη για πολλά χρόνια, χάρη στον «Hays Code», έναν κατάλογο αρχών αυτολογοκρισίας στο Χόλιγουντ που εισήχθη τη δεκαετία του 1930 και ρύθμιζε τον κλάδο μέχρι το 1968, όταν αντικαταστάθηκε από το σύστημα χαρακτηρισμού καταλληλότητας ταινιών της MPA. Ο Κώδικας δημιουργήθηκε για να διατηρήσει την «ηθική» της κινηματογραφικής βιομηχανίας, να βελτιώσει και να αποστασιοποιήσει την εικόνα του Χόλιγουντ από όλα τα ανήθικα σκάνδαλα που συνέβαιναν (Factora, 2022, Duarte, 2022).

Πριν από την ευρεία υιοθέτησή του, δεν ήταν ασυνήθιστο να έβλεπε κάποιος την ομοφυλοφιλία να απεικονίζεται στις παλαιότερες ταινίες, αλλά αυτό άλλαξε όταν απαγορεύτηκε η απεικόνιση της «σεξουαλικής διαστροφής», μαζί με τον «προκλητικό χορό», τη χρήση αλκοόλ, τη βλασφημία, κ.λπ. (Motion Picture Association of America, 1956). Ωστόσο, οι κινηματογραφιστές συνέχισαν να βρίσκουν τρόπους να εισάγουν κρυφά αναφορές στην ομοφυλοφιλία στις ταινίες τους. Ο τρόπος με τον οποίο παρέκαμπταν τον Κώδικα Hays ήταν να αποδίδουν στους χαρακτήρες χαρακτηριστικά που ήταν πολιτισμικά συνδεδεμένα με ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, αφήνοντάς τα όμως αρκετά ασαφή ώστε οι κινηματογραφιστές να μπορούν

τεχνικά να ισχυριστούν ότι συμμορφώνονταν με τους κανονισμούς του Κώδικα, τεχνική που ονομάζεται queer coding ή κουήρ κωδικοποίηση (Factora, 2022).

Αν και οι κινηματογραφικές και τηλεοπτικές βιομηχανίες δεν είναι πλέον τόσο συστηματικά ομοφοβικές όσο ήταν κάποτε, η κληρονομιά του Κώδικα Hays συνεχίζει να ζει, τόσο στα μέσα όσο και στον κόσμο γενικότερα. Ενώ στο παρελθόν οι κινηματογραφιστές χρησιμοποιούσαν ομοερωτικό υπονοούμενο για να συμπεριλάβουν κουήρ περιεχόμενο, το queerbaiting χρησιμοποιεί ένα υπονοούμενο ομοερωτικό περιεχόμενο που δεν υλοποιείται ποτέ, για να προσελκύσει το κουήρ κοινό, χωρίς να αποξενώνει το ετεροφυλόφιλο κοινό (Factora, 2022).

2.3 Queer-coding: θετική και αρνητική αναπαράσταση

Είναι σημαντικό να αναφερθεί η διάκριση του queerbaiting από το queer-coding. Η ιδέα του queer-coding είναι αρκετά απλή. Πρόκειται για περιπτώσεις όπου οι χαρακτήρες δεν παρουσιάζονται ρητά ως κουήρ, αλλά υπάρχουν αρκετά υπονοούμενα ώστε το κοινό να τους αντιληφθεί ως ΛΟΑΤΚΙ+. Αντί, δηλαδή, να είναι ρητά κουήρ, κωδικοποιούνται ως κουήρ. Η κουήρ κωδικοποίηση (queer-coding), δεν είναι εγγενώς αρνητική ή θετική. Ιστορικά, οι κωδικοποιημένοι ΛΟΑΤΚΙ+ χαρακτήρες έχουν χρησιμοποιηθεί στα μέσα όταν οι συγγραφείς δεν μπορούσαν απλά να γράψουν τους χαρακτήρες τους ως κουήρ — είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους οι ΛΟΑΤΚΙ+ συγγραφείς έγραφαν για την κουήρ κουλτούρα στα έργα τους σε μια εποχή που η ρητή αναφορά σε αυτή δεν ήταν αποδεκτή (Jaigirdar, 2021, Duarte, 2022).

Ένα διάσημο παράδειγμα queer-coding λαμβάνει χώρα στην τελευταία πράξη του Hamlet, όταν ο Horatio περιγράφει τον Hamlet ως «sweet» (γλυκός). Ο Σαίξπηρ επικαλείται έναν κουήρ κοινωνικό κώδικα που υπήρχε στην Ελισαβετιανή Αγγλία — οι κουήρ άνθρωποι που ζούσαν εκείνη την εποχή χρησιμοποιούσαν τη λέξη «sweet» για να περιγράψουν τους εαυτούς τους, ειδικά οι ομοφυλόφιλοι άνδρες. Η περιγραφή ενός άλλου άνδρα ως «γλυκού» πιθανότατα δεν θα προσέλκυε την ανεπιθύμητη προσοχή των ετεροφυλόφιλων που άκουγαν μια συζήτηση ή παρακολουθούσαν ένα έργο. Με το να κάνει τον Horatio να χρησιμοποιήσει τη λέξη «γλυκός», ο Σαίξπηρ έδειχνε σε όλους τους κουήρ ανθρώπους στο κοινό του ακριβώς την φύση της σχέσης του με τον Hamlet ή, τουλάχιστον, τα συναισθήματα του Horatio προς τον φίλο του (Hulan, 2017). Αναφέρω τον Σαίξπηρ για να αναδείξω τη σημασία του queer-

coding σε εποχές που η ομοφυλοφιλία ήταν αποδοκιμασμένη, ακόμα και πριν από την ίδρυση του Χόλιγουντ και τη χρήση του κώδικα Hays.

Το τελευταίο παράδειγμα από queer-coding που θα αναφέρω είναι η Gwen Stacy. Η Gwen Stacy, γνωστή στο Multiverse των Marvel Comics ως Spider-Woman ή Ghost-Spider και κοινώς ως Spider-Gwen, έχει γίνει μια ξεχωριστή ηρωίδα στη σειρά ταινιών Spider-Verse. Η ερμηνεία της και στις δύο ταινίες —«Spider-Man: Into the Spider-Verse» και «Spider-Man: Across the Spider-Verse»— έχει προκαλέσει σημαντική συζήτηση στο διαδίκτυο μεταξύ θαυμαστών και κριτικών, σχετικά με τον ρόλο της ως διεμφυλική αλληγορία. Τα θέματα που διατρέχουν την ιστορία της έχουν να κάνουν με την αντιμετώπιση της κρυφής ταυτότητας, το βάρος των μυστικών και την αναζήτηση της λύτρωσης και αντικατοπτρίζουν το συναισθηματικό και ψυχολογικό ταξίδι που βιώνουν πολλά τρανς άτομα. Αυτή η σύγκριση δημιουργεί μια έντονη σύνδεση μεταξύ των αγώνων της Gwen και των πραγματικών εμπειριών της αποδοχής της ταυτότητας του ατόμου και της συχνά δύσκολης πορείας προς την αυτοαποδοχή, κάτι που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα κουήρ άτομα στη ζωή τους. Καθώς ο χαρακτήρας της αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια των ταινιών, η εξέλιξη του χαρακτήρα της δεν αφορά μόνο τη γενναιότητα των υπερηρώων, αλλά είναι βαθιά εμποτισμένη με αλληγορίες της εμπειρίας των διεμφυλικών ατόμων, κυρίως μέσω των αλληλεπιδράσεών της και των επιλογών που κάνει (Dela Cruz, 2024, Hansford, 2024).

Επιπρόσθετα, σε μια ταινία με πολλαπλά στυλ animation, η παλέτα χρωμάτων που χρησιμοποιείται για όλες τις σκηνές της Gwen στο σύμπαν καταγωγής της είναι εμποτισμένη με τα παστέλ μπλε, ροζ και λευκά χρώματα της τρανς σημαίας. Αυτή η στυλιστική επιλογή γίνεται ακόμη πιο εμφανής κατά τη διάρκεια μιας βασικής σκηνής, στην οποία η Gwen ανοίγεται στον αστυνομικό πατέρα της σχετικά με την κρυφή της ταυτότητα ως Spider-Woman. Σε έναν κόσμο όπου η Spider-Woman είναι παρεξηγημένη και περιφρονημένη από την κοινωνία, η Gwen αναγκάζεται να κρύψει την ταυτότητά της από τα επικριτικά βλέμματα και η ίδια η σκηνή χρησιμοποιείται ως αλληγορία για το coming out⁵. Η ταινία χρησιμοποιεί μια λεπτή προσέγγιση στην αφήγηση, αξιοποιώντας τη δυναμική μεταξύ πατέρα και κόρης για

⁵«Coming out» είναι να πεις σε κάποιο άλλο άτομο κάτι για τον εαυτό σου, που δεν το γνωρίζει, αναφορικά με τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου. Η διαδικασία του coming out μπορεί να είναι πολύ διαφορετική για το κάθε άτομο και μπορεί να πάρει καιρό μέχρι να αισθανθεί άνετα και ότι έχει αρκετή αυτοπεποίθηση για να ξεκινήσει αυτές τις συζητήσεις με τους ανθρώπους γύρω του (Newsroom, 2019).

να αναδείξει θέματα κατανόησης και αποδοχής, τα οποία συχνά βρίσκονται στο επίκεντρο των αφηγήσεων για τα διεμφυλικά άτομα (Dela Cruz, 2024, Hansford, 2024).

Η παρουσία μιας τρανς σημαίας που είναι εμφανώς αναρτημένη στο υπνοδωμάτιο της Gwen είναι επίσης ένα εξαιρετικά σημαντικό οπτικό στοιχείο. Αυτό το σύμβολο, σε συνδυασμό με την οδυνηρή ομολογία της ότι οι γονείς της γνωρίζουν «*only half of who I am*», πλαισιώνει την ιστορία της σε ένα συγκεκριμένο ή υπόβαθρο με το οποίο πολλοί στην ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα μπορούν να ταυτιστούν βαθιά (Dela Cruz, 2024, Hansford, 2024). Ο λόγος που χρησιμοποιώ το παραπάνω παράδειγμα είναι διότι η Gwen αποτελεί επίσης ένα κατά τη γνώμη μου αντιπροσωπευτικό παράδειγμα, το οποίο έχει πάλι να κάνει με τον σχεδιασμό ενός χαρακτήρα και του περιβάλλοντος του, καθώς και τη χρήση οπτικών στοιχείων. Επιπρόσθετα, με τη συντηρητικοποίηση του (κυρίως αμερικάνικου) κοινού τα τελευταία χρόνια και την αχαλίνωτη τρανσφοβία που επικρατεί, είναι αναμφίβολα σημαντική η εκπροσώπηση διεμφυλικών ατόμων στα μέσα, όσο διακριτική και ας είναι.

Εικόνα 2: Η Gwen Stacy από την ταινία «Across the Spider-Verse». Μία τρανς σημαία που γράφει: «PROTECT TRANS KIDS» είναι εμφανής.

Ωστόσο, το queer-coding μπορεί να χρησιμοποιηθεί με αρνητικό τρόπο, ειδικά όταν βλέπουμε μοτίβα για το πώς η κουήρ κωδικοποίηση έχει χρησιμοποιηθεί για να επηρεάσει αρνητικά την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα στο παρελθόν. Ένα από τα πιο διάσημα παραδείγματα queer-coding στα μέσα είναι η Disney. Ιστορικά, πολλοί από τους «κακούς» της Disney είναι σαρκαστικοί, εκκεντρικοί και εξαιρετικά ενδιαφέροντες χαρακτήρες — αυτό συμβαίνει επειδή οι περισσότεροι από αυτούς έχουν κωδικοποιηθεί ως κουήρ. Αυτό φαίνεται στον τρόπο με τον

οποίο σχεδιάζονται αυτοί οι χαρακτήρες, από τα «θηλυπρεπή» χαρακτηριστικά τους —τα οποία συχνά τονίζονται σε αντίθεση με τα ιδανικά «αρρενωπά» χαρακτηριστικά των πρωταγωνιστών— και ακόμη και από το γεγονός ότι πολλοί από αυτούς τους άνδρες ανταγωνιστές της Disney συχνά φορούν πολύ εμφανές μακιγιάζ. Συγκεκριμένα, αυτοί οι χαρακτήρες έχουν συμπεριφορές ή χαρακτηριστικά που μοιάζουν με πολλά από τα στερεότυπα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Ο Jafar από το Aladdin και ο Scar από το The Lion King είναι διάσημα παραδείγματα, μαζί με την Ursula από το The Little Mermaid, η οποία είναι εμπνευσμένη από την drag κουλτούρα γενικότερα, και συγκεκριμένα από την Drag Queen Divine⁶ (Jaigirdar, 2021, Weiss, 2023, Carrasco, 2023). Η εταιρία Disney είναι μία από τις πιο ισχυρές πτυχές της σύγχρονης καπιταλιστικής ζωής. Με την τεράστια επιρροή που έχει στους ανθρώπους και στα μέσα του 21ου αιώνα, πιστεύω είναι σημαντική η αναφορά στα επιβλαβή τροπικά σχήματα που μπορεί να χρησιμοποιεί.

⁶Η Divine ήταν μια εμβληματική μορφή της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, καθώς και της κινηματογραφικής και μουσικής βιομηχανίας. Ο Harris Glenn Milstead, γνωστός κυρίως για τον ρόλο του ως drag queen στην ταινία Pink Flamingos του 1972, κέρδισε επίσης αναγνώριση στη μουσική βιομηχανία. Οι χαρακτήρες που υποδύθηκε κατά τη διάρκεια της καριέρας του ήταν εξαιρετικά παράξενοι, ισχυροί και για πολλούς απωθητικοί. Παρά το φανταχτερό μακιγιάζ της, την ειλικρινή προσωπικότητά της και τον τρόπο με τον οποίο αυτοσαρκάζονταν, η Divine κατάφερε να καταρρίψει πολλές από τις εξαιρετικά συντηρητικές νόρμες της κοινωνίας της εποχής και ακόμη και τα στερεότυπα εντός της κοινότητας του drag (Carrasco, 2023).

Εικόνες 3 & 4: Η Ursula από την ταινία «The Little Mermaid» και η Drag Queen Divine.

Άλλο ένα παράδειγμα από queer-coding που καταλαβαίνουμε σήμερα ως αρνητικό είναι ο Άλφρεντ Χίτσκοκ ο οποίος κωδικοποίησε πολλούς από τους χαρακτήρες του ως κουήρ σε δέκα διαφορετικές ταινίες, από τους οποίους ο πιο διαβόητος είναι ο ανταγωνιστής στην ταινία *Psycho*. Τον Norman Bates τον υποδύεται γνωστός κουήρ ηθοποιός Anthony Perkins, και ο χαρακτήρας ντύνεται σαν την μητέρα του κατά τη διάρκεια της ταινίας. Αν και αυτό δεν φαίνεται απαραίτητα κουήρ, το ότι ένας χαρακτήρας ντύνεται ως γυναίκα και είναι «μαμάκιας» θεωρούνταν ομοφυλοφιλικό λόγω της θηλυκότητάς του. Σε όσους είναι εξοικειωμένοι με τις τυπικές τεχνικές κωδικοποίησης είναι προφανής η σχέση του Norman με την ομοφυλοφιλία

— η αυταρχική σχέση του με τη μητέρα του, καθώς και οι αναφορές στο ότι τον αποδοκιμάζει, είναι μια σαφής αλληγορία για την ομοφυλοφιλία του. Ο Άλφρεντ Χίτσκοκ είναι γνωστός για την κουήρ κωδικοποίηση χαρακτήρων στις ταινίες του, παρόλο που οι περισσότεροι από αυτούς είναι οι ανταγωνιστές και σήμερα εκλαμβάνεται ως αρνητική κωδικοποίηση, ήταν ο μόνος τρόπος για να περιλάβει ο σκηνοθέτης ΛΟΑΤΚΙ+ χαρακτήρες στις ταινίες του λόγω του Κώδικα Hays. Η αναφορά στον Άλφρεντ Χίτσκοκ είναι εξαιρετικά σημαντική, καθώς ήταν ένας από τους πιο σημαίνων σκηνοθέτες του Χόλιγουντ (Duarte, 2022).

Πλέον, οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν αρχίσει να συνειδητοποιούν πόσο προβληματική είναι η δαιμονοποίηση των ΛΟΑΤΚΙ+ χαρακτήρων. Σε τελική ανάλυση, το να είναι ο μόνος queer-coded χαρακτήρας ο ανταγωνιστής στο εκάστοτε μέσο, δεν ωφελεί ιδιαίτερα την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα. Αλλά όταν ο Κώδικας Hays και ομοφοβικοί λογοκριτές κυριαρχούσαν στο Χόλιγουντ, αυτό ήταν η μόνη εκπροσώπηση που μπορούσαν να έχουν οι κουήρ άνθρωποι χωρίς η αναπαράστασή τους να υποστεί λογοκρισία. Έτσι, η κουήρ κωδικοποίηση δεν είναι εγγενώς κακή, αλλά όταν χρησιμοποιείται για να απεικονίσει κατά κύριο λόγο ανταγωνιστές ή κακούς χαρακτήρες σε αντίθεση με ήρωες ή πρωταγωνιστές σε πολλά μέσα, μπορεί να έχει απίστευτα επιβλαβή αποτελέσματα (Duarte, 2022, Jaigirdar, 2021).

2.4 Συνέπειες και αντίκτυπος του queerbaiting

Η ανάλυση, επίσης, της επίδρασης του queerbaiting είναι ιδιαίτερα σημαντική. Η εκπροσώπηση της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας στα μέσα είναι εξαιρετικά σημαντική, διότι επικυρώνει τις κουήρ ταυτότητες και έχει θετική επίδραση στην αυτοεκτίμηση κουήρ ατόμων, κάτι που γίνεται ξεκάθαρο με την εξέταση των αναρτήσεων θαυμαστών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και των συζητήσεων σχετικά με το queerbaiting. Η Jankowski (2022) συγκεκριμένα αναφέρει πως η ίδια, ως αμφιφυλόφιλη γυναίκα, αναζητεί το αίσθημα της επικύρωσης στα μέσα που παρακολουθεί, αλλά λόγω της έλλειψης εκπροσώπησης της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, τείνει να ταυτίζεται περισσότερο με χαρακτήρες που είναι queer-coded, αλλά δεν απεικονίζονται ξεκάθαρα ως κουήρ. Αυτή η έλλειψη εκπροσώπησης ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων είναι εξαιρετικά προβληματική, καθώς η περισσότερη «εκπροσώπηση» υπονοείται από τα στούντιο μέσω του queerbaiting (McInroy & Craig, 2017, Jankowski, 2022, Scott, 2019).

Καθώς η ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα άρχισε να απολαμβάνει μεγαλύτερη κοινωνική αποδοχή από τη δεκαετία του 2010, τα «αψίχουλα» που παλαιότερα αρκούσαν για την εκπροσώπησή τους άρχισαν να μην είναι πλέον αρκετά για το κοινό, ειδικά για τους νέους, οι

οποίοι χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο και διψούσαν για δικαιοσύνη. Καθώς η φεμινιστική κριτική των μέσων προωθήθηκε και έγινε δημοφιλής στις νεότερες κυρίως γενιές μέσω πλατφορμών όπως το Tumblr, ο όρος queerbaiting έγινε δημοφιλής σε κριτικές για δημοφιλείς σειρές όπως Supernatural, Sherlock, Teen Wolf, κ.α. Οι δημιουργοί κατηγορήθηκαν ότι εισήγαγαν αρκετά ομοερωτικά υπονοούμενα για να δελεάσουν τους θαυμαστές με εικασίες, χωρίς όμως να υλοποιήσουν ποτέ αυτές τις σχέσεις (Factora, 2022).

Ένα από τα πιο δημοφιλή παραδείγματα στη λογοτεχνία σχετίζεται με το Χάρι Πότερ, μετά την έκδοση των βιβλίων. Η J.K. Rowling ισχυρίστηκε το 2007 ότι ο Ντάμπλντορ ήταν ομοφυλόφιλος και φάνηκε έκπληκτη που κανείς δεν είχε καταλάβει την ομοφυλοφιλία του στο βιβλίο, παρά το γεγονός ότι δεν τον είχε περιγράψει ρητά ως κουήρ, και ούτε, στην πραγματικότητα, τον είχε κωδικοποιήσει σαφώς ως ομοφυλόφιλο. Αργότερα, καθώς η σειρά Χάρι Πότερ μεγάλωνε, η J.K. Rowling συνέχισε να αρνείται να αναφερθεί ρητά στη σεξουαλικότητα του Ντάμπλντορ, παρά τις πολλές ευκαιρίες που είχε να το κάνει, συγκεκριμένα στις πιο πρόσφατες ταινίες Fantastic Beasts and Where to Find Them (Jaigirdar, 2021).

Το Supernatural του CW είναι ίσως το πιο διαβόητο σύγχρονο παράδειγμα queerbaiting, με το τέλος του το 2020 να είναι τόσο ομοφοβικό, που ακόμα χρησιμοποιείται ως meme (μιμίδιο) στο διαδίκτυο. Καθ' όλη τη διάρκεια των δεκαπέντε σεζόν της σειράς (2005-2020), οι σεναριογράφοι υπονοούσαν κάποιου είδους ρομαντική ένταση μεταξύ των πρωταγωνιστών Dean Winchester και του αγγέλου Castiel, καθώς και μεγάλο μέρος του fanbase τους έκανε «ship⁷», αποκαλώντας τους «Destiel». Για πολλά χρόνια, η σειρά επικεντρωνόταν όλο και περισσότερο στη σχέση μεταξύ αυτών των δύο χαρακτήρων, διατηρώντας παράλληλα ασαφή τη σχέση τους όπως και τις σεξουαλικότητες των χαρακτήρων. Οι σεναριογράφοι της σειράς άφησαν πολλά «στοιχεία» που υποδηλώνουν την κουήρ φύση των χαρακτήρων. Αυτά περιλαμβάνουν ατάκες όπως «Dean and I do share a more profound bond» του Castiel, τον ίδιο χαρακτήρα να στέκεται μπροστά από τα χρώματα της bi pride όταν δήλωσε ότι «βάζει τους Winchesters πρώτους», και τον Dean να αστειεύεται ότι «θα πάρει ένα bed and breakfast στο Βερμόντ», την πρώτη πολιτεία που επέτρεψε τον γάμο ομοφυλοφίλων. Ωστόσο, παρόλο που οι παραγωγοί της σειράς είχαν υπονοήσει την κουήρ

⁷Το «shipping» (παράγωγο της λέξης relationship) είναι η επιθυμία των θαυμαστών ενός fandom για δύο ή περισσότερα άτομα, είτε πραγματικά άτομα είτε φανταστικούς χαρακτήρες, να έχουν μια ρομαντική σχέση. «Ship names» είναι κάτι που αποκαλούν οι θαυμαστές ενός ship, π.χ. «Destiel» είναι τα ονόματα Dean και Castiel μαζί (tvtropes.org, 2025).

φύση των χαρακτήρων σε συνεντεύξεις όταν ρωτήθηκαν για αυτό, για χρόνια οι σεναριογράφοι αρνήθηκαν ότι οι χαρακτήρες έχουν συναισθήματα ο ένας για τον άλλον, και μάλιστα αστειεύονταν ότι ήταν απλώς «υπονοούμενο». Η σειρά έχει προσελκύσει τόσο μεγάλη προσοχή όσον αφορά το queerbaiting, που ακόμη και πιο mainstream πηγές ειδήσεων έχουν αναφερθεί σε αυτό (Scott, 2019, Joyce-Nyack, 2020, Jaigirdar, 2021).

Εικόνα 5: Το ευρέως γνωστό «Destiel Confession Meme».

Σε ένα από τα τελευταία επεισόδια της τελευταίας σεζόν οι φανς ήλπιζαν ότι το queerbaiting θα έφτανε στο τέλος του. Στο τέλος του επεισοδίου, ο Dean και ο Cas κυνηγιούνται από τον Θάνατο, που ήθελε να σκοτώσει τον Dean. Λίγο πριν τους προλάβει, ο Cas αποκάλυψε στον Dean ότι είχε κάνει μια συμφωνία νωρίτερα στη σεζόν, ότι τη στιγμή που θα επέτρεπε στον εαυτό του μια στιγμή αληθινής ευτυχίας, το Κενό θα ερχόταν να τον πάρει

μακριά, μια μοίρα χειρότερη από το θάνατο. Ακολούθησε μια δακρύβρεχτη σκηνή, στην οποία ο Cas ομολόγησε την αγάπη του στον Dean, δίνοντας στον εαυτό του τη «στιγμή αληθινής ευτυχίας» του. Το Κενό εμφανίστηκε και απορρόφησε τον Cas και τον Θάνατο, δίνοντας στον Dean την ευκαιρία να δραπετεύσει, καθώς ήταν «πολύ έκπληκτος» για να απαντήσει στον Cas. Ο Dean πέθανε δύο επεισόδια αργότερα κατά τη διάρκεια μίας συνηθισμένης περιπέτειας σβήνοντας δεκαπέντε χρόνια ανάπτυξης του χαρακτήρα του, και κατέληξε στον Παράδεισο. Το μόνο δείχνει η σειρά είναι ότι ο Cas έχει ξαναχτίσει τον Παράδεισο, αλλά ο Dean δεν ρωτάει περαιτέρω και ούτε καν αναγνωρίζει την αγάπη του για αυτόν — πλατωνική ή ρομαντική. Όπως λέει χαρακτηριστικά η Joyce-Nyack (2020), «βλέπουμε το αυτοκίνητο του Dean στον Παράδεισο, αλλά όχι τον γκέι άγγελο». Εκτός αυτού, το Supernatural τερμάτισε την εξέλιξη του χαρακτήρα του Castiel με μία εξωφρενική περίπτωση του κλισέ «Bury Your Gays» (Joyce-Nyack, 2020).

2.5 Bury your gays και unhappy queers

Το «Bury Your Gays» (θάψτε τους ομοφυλόφιλους) είναι ένα λογοτεχνικό κλισέ που άρχισε να εμφανίζεται σε μέσα όλων των ειδών από τα τέλη του 19ου αιώνα, κέρδισε δημοτικότητα στις αρχές του 20ου αιώνα και εξακολουθεί να υπάρχει στα σύγχρονα μέσα. Το μοτίβο χρήσης αυτού του τροπικού σχήματος ορίζει ότι σε ένα αφηγηματικό έργο (ειδικά σε μυθιστορήματα) όταν παρουσιάζεται ένα ρομαντικό ζευγάρι του ίδιου φύλου, ένας από τους εραστές πρέπει να πεθάνει ή να καταστραφεί με κάποιον άλλο τρόπο μέχρι το τέλος της ιστορίας. Πολλές περιπτώσεις αυτού του κλισέ συνδέουν άμεσα την ομολογία των συναισθημάτων του ζευγαριού, το φιλί ή την πρώτη σεξουαλική επαφή με τον θάνατο του χαρακτήρα — συχνά, οι χαρακτήρες πεθαίνουν λίγα λεπτά ή λίγες σελίδες μετά την επιβεβαίωση του ότι είναι κούηρ στο κοινό. Ο επιζών εραστής θα περάσει τότε από μια διαδικασία επανένταξης, κατά την οποία θα συνειδητοποιήσει ότι η έλξη που ένιωθε ήταν ένα πείραμα ή μια προσωρινή λάθος κρίση —ή ακόμα και τρέλα, καθώς η ομοφυλοφιλία ταξινομούνταν ως ψυχική ασθένεια μέχρι το 1974— και στη συνέχεια θα πέσει στην αγκαλιά ενός ετεροφυλόφιλου συντρόφου για να ζήσει ευτυχισμένος για πάντα και να οδηγήσει μια φυσιολογική, ετεροφυλόφιλη ζωή (Hulan, 2017).

Αυτό το τροπικό σχήμα άρχισε να χρησιμοποιείται ως ένα μέσο για τους κούηρ συγγραφείς να γράφουν για ομοφυλόφιλους χαρακτήρες χωρίς να δέχονται κριτική για παραβίαση των νόμων και των κοινωνικών κανόνων κατά της «υποστήριξης» της ομοφυλοφιλίας, παρόμοια με το queer-coding. Ωστόσο, το Bury Your Gays εξακολουθεί να

υπάρχει σήμερα, σε μια εποχή και ένα κοινωνικό πλαίσιο όπου δεν είναι πλέον απαραίτητο να δίνεται κακό τέλος στους κουήρ χαρακτήρες και τις ιστορίες για να δημοσιευτούν. Στην περίπτωση του Castiel, κυριολεκτικά απορροφάται από το Κενό επειδή ομολόγησε την ομοφυλοφιλική του αγάπη. Πριν προλάβουμε να δούμε τον Dean να απαντά, πριν προλάβουμε να δούμε οποιαδήποτε πραγματική ευτυχία, μια ομολογία κουήρ αγάπης ήταν αρκετή «χαρά» για τους σεναριογράφους, και ο Cas έφυγε από τη σειρά, απαγοιτεύοντας τους ΛΟΑΤΚΙ+ θαυμαστές του Supernatural (Hulan, 2017, Joyce-Nyack, 2020, Scott, 2019).

Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε φαν θεωρία αποδεικνύει ότι μια σειρά κάνει queerbait. Το πρόβλημα προκύπτει κυρίως από τον τρόπο με τον οποίο μια σειρά παρουσιάζει τους χαρακτήρες της — οι επιβλαβείς επιπτώσεις του queerbaiting υπερβαίνουν τις επιπτώσεις που προκαλεί η ίδια η σειρά. Οι θαυμαστές συχνά δέχονται επιθέσεις επειδή πιστεύουν ότι δύο χαρακτήρες θα μπορούσαν ενδεχομένως να είναι κουήρ. Τους λένε ότι έχουν παραισθήσεις ή ότι προβάλλουν τις δικές τους σκέψεις στους φανταστικούς χαρακτήρες, πράγμα το οποίο ήταν ιδιαίτερα εμφανές στο συγκεκριμένο παράδειγμα, αφού και οι ίδιοι ηθοποιοί της σειράς κατέληξαν να κοροϊδεύουν τους θαυμαστές που είχαν «δελεάσει». Αυτές οι στρατηγικές είναι γνωστά εργαλεία της ετεροπατριαρχίας και διατηρούν την εξουσία της (Hulan, 2017, Joyce-Nyack, 2020, Scott, 2019).

Γενικότερα, η εκπροσώπηση στα δημοφιλή μέσα αποτελεί αμφιλεγόμενο ζήτημα για τις καταπιεσμένες ομάδες από τότε που ξεκίνησαν να υπάρχουν τα μέσα. Για την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα συγκεκριμένα, η εκπροσώπηση έχει αποτελέσει μια αργή μάχη, αλλά μια μάχη που τα κουήρ άτομα φαίνεται, τουλάχιστον επιφανειακά, να κερδίζουν, καθώς κουήρ χαρακτήρες είναι πιο διαδεδομένοι από ποτέ στα βιβλία, τις ταινίες, την τηλεόραση, τη μουσική και την τέχνη. Όταν όμως κάποιος παρακολουθεί δημοφιλείς τηλεοπτικές σειρές όπως το *Atypical* και το *Little Fires Everywhere*, το κοινό συναντά σχεδόν πανομοιότυπες ιστορίες. Και στις δύο ιστορίες, μια νεαρή ομοφυλόφιλη κοπέλα βρίσκει μια κοπέλα, μόνο για να απορριφθεί δημόσια και να γελοιοποιηθεί από την κρυφή σύντροφό της η οποία προσπαθεί να «σώσει την εικόνα» της. Ενώ είναι γενικά θετικό το ότι υπάρχουν νεαροί κουήρ χαρακτήρες, αυτό έχει καταλήξει να ισοδυναμεί επανειλημμένα με την εμπειρία του πόνου (Scott, 2019, Hansgen, 2021).

H Hansgen (2021) κάνει αναφορά στα μυθιστορήματα *The Well of Loneliness* της Radclyffe Hall (1928) και *Brideshead Revisited* της Evelyn Waugh (1945) για να αναλύσει το πρότυπο του «unhappy queer», κάτι πολύ συνηθισμένο σε διάφορα μέσα που καλύπτουν πολλές δεκαετίες, εμφανίζονται μοτίβα δυστυχισμένων κουήρ ατόμων και λογοκρισία του

ομοερωτισμού. Η μελέτη της κουήρ κουλτούρας, της δυστυχίας που συνδέεται με αυτήν και της λογοκρισίας που την περιβάλλει δεν είναι καινούργια, η Hansgen (2021) παρουσιάζει το *Brideshead Revisited* ως λογοκριμένο κείμενο και τοποθετεί «τους δυστυχισμένους κουήρ» ως την αιτία της λογοκρισίας. Η καταπίεση και οι δυσκολίες που βιώνει η ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα ήταν από πάντα και παραμένουν μέρος της κουήρ ταυτότητας και, πράγματι, μπορεί να αποτελέσουν ένα πολύ ενωτικό στοιχείο. Ωστόσο, για όσους δυσκολεύονται να αποδεχτούν τη σεξουαλικότητά ή την ταυτότητα φύλου τους, τα μηνύματα ελπίδας είναι εξίσου σημαντικά. Ενώ τα μέσα μπορούν να χρησιμεύσουν ως ζωτικές πηγές για τα κουήρ άτομα, το περιεχόμενό τους ενισχύει την περιθωριοποίησή τους όταν διαιωνίζει στιγματισμένες απεικονίσεις κουήρ γεγονότων, ατόμων και πλαισίων. Είναι απαραίτητο για τα κουήρ άτομα να έχουν χαρακτήρες με τους οποίους μπορούν να ταυτιστούν, αλλά αν αυτοί οι χαρακτήρες είναι πάντα δυστυχισμένοι, θα είναι δύσκολο για όσους ταυτίζονται με αυτούς να δουν ένα μέλλον για τον εαυτό τους που θα είναι επιτυχημένο, ικανοποιητικό και ευτυχισμένο. Τα μέσα πρέπει να προβάλλουν μια πιο ρεαλιστική και ελπιδοφόρα εικόνα των επιτυχιών και των αγώνων των κουήρ ατόμων — το πρόβλημα δεν είναι ότι δεν υπάρχουν ιστορίες ευτυχισμένων κουήρ ατόμων, αλλά ότι αυτές οι ιστορίες καταστέλλονται (Hansgen, 2021, Floegel, 2020).

Ενώ η εκπροσώπηση ενός ευρύτερου φάσματος σεξουαλικότητας και ταυτότητας φύλου είναι σίγουρα ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, δεν αρκεί η απλή ύπαρξη τέτοιων χαρακτήρων. Μία χαρακτήρας που είναι κουήρ μαύρη γυναίκα μπορεί μέχρι και σήμερα να χρησιμοποιηθεί για να ενισχύσει αρνητικά στερεότυπα σχετικά με τις κουήρ μαύρες γυναίκες. Η εκπροσώπηση δεν είναι κάτι απλό και όλοι πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ποιότητα της εκπροσώπησης τέτοιων χαρακτήρων. Προχωρώντας μπροστά, δεν αρκεί η εκπροσώπηση των κουήρ ατόμων στα μέσα. Πρέπει να απαιτήσουμε την απεικόνιση κουήρ ατόμων που ζουν ευτυχισμένες, γεμάτες και επιτυχημένες ζωές (Scott, 2019, Hansgen, 2021).

Τα νεαρά ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα μπορεί να είναι ενθουσιασμένα να δουν νέες σειρές ή ταινίες με κουήρ χαρακτήρες μόνο για να δουν τον χαρακτήρα που αγαπά όπως αυτοί να απορρίπτεται, να υφίσταται εκφοβισμό, να μην βρίσκει ποτέ την αγάπη, να αναπτύσσει εθισμό, να μην πετυχαίνει ποτέ, να πεθαίνει ή ίσως όλα τα παραπάνω πριν από τους τίτλους τέλους. Δεν χρειάζεται κάθε ιστορία να έχει ευτυχισμένο τέλος, αλλά πολλές ιστορίες που επικεντρώνονται σε ετεροφυλόφιλους χαρακτήρες έχουν ευτυχισμένο τέλος, ειδικά σε σύγκριση με την κουήρ εκπροσώπηση. Όπως αναφέρει και η Hansgen (2021) «Είναι υπέροχο και μόνο το ότι υπάρχει μια κατηγορία «ΛΟΑΤΚΙ+» στο Netflix, αλλά ενώ αμέτρητες ιστορίες απεικονίζουν ετεροφυλόφιλους χαρακτήρες που ερωτεύονται, εισέρχονται στο σχολείο των

ονείρων τους, γίνονται εταίροι στο το δικηγορικό γραφείο που θέλουν, ανοίγουν το αρτοποιείο που ονειρεύονται ή κάνουν παιδιά – παρόμοιες ιστορίες με queer πρωταγωνιστές απουσιάζουν αισθητά από το μενού των επιλογών»⁸. Είναι εξαιρετικά σημαντικό οι κουήρ άνθρωποι να έχουν εκπροσώπηση, αλλά είναι απαραίτητο και να βλέπουν τον εαυτό τους να ευημερεί. Όλοι οι χαρακτήρες σε όλες τις ιστορίες βιώνουν δυσκολίες, αλλά τα κουήρ άτομα δεν πρέπει να αγωνίζονται πάντα μόνο λόγω της κουήρ ταυτότητάς τους (Hansgen, 2021).

Όταν αυτή η εκπροσώπηση δεν είναι αρκετά ικανοποιητική, οι θαυμαστές συχνά αναλαμβάνουν δράση, παίρνοντας την κατάσταση στα χέρια τους και δημιουργώντας εναλλακτικές ιστορίες — είτε γράφοντας ή διαβάζοντας fanfiction. Όπως αναφέρει η Jankowski (2022), είναι απογοητευτικό για μεγάλους θαυμαστές της Marvel να βλέπουν ελάχιστη ή καθόλου εκπροσώπηση της ταυτότητάς τους στην αγαπημένη τους σειρά ταινιών — θέλουν να δουν περισσότερες σχέσεις με τις οποίες μπορούν να ταυτιστούν. Το fanfiction, από την άλλη είναι ένας χώρος όπου κουήρ θαυμαστές μπορούν να εξερευνήσουν καλύτερα τις ΛΟΑΤΚΙ+ σχέσεις που υπονοούνται στις ταινίες. «Τα fanfiction», λέει η Jankowski (2022), «με βοηθούν να δω περισσότερο τον εαυτό μου και την ταυτότητά μου στους αγαπημένους μου χαρακτήρες. [...] Οι κουήρ κοινότητες θαυμαστών είναι χώροι όπου αισθάνομαι πραγματικά ότι με βλέπουν και μπορώ να μιλήσω για τα συναισθήματά μου σχετικά με κουήρ χαρακτήρες χωρίς να φοβάμαι τον χλευασμό»⁹. Διάφορα άτομα, λοιπόν, μπορούν να χρησιμοποιούν την καλλιτεχνική δημιουργία για να καλύψουν κενά στις πρακτικές τους σχετικά με διάφορα μέσα και να δημιουργήσουν προσωπικά σημαντικές αναπαραστάσεις. Έρευνες δείχνουν ότι, για να αντισταθμίσουν και να κάνουν reclaim (δηλαδή να επαναδιεκδικήσουν) τις cis/ετεροκανονιστικές¹⁰ αφηγήσεις, αρκετά κουήρ άτομα ασχολούνται

⁸Αρχικό αγγλικό απόσπασμα: «It's great that there even is a "LGBTQ+" section on Netflix, but while countless stories depict straight characters falling in love, getting into their dream school, making partner at that law firm, opening that bakery, or having a baby – similar stories with queer protagonists are notably absent from the menu of selections» (Hansgen, 2021, σ. 74). Μεταφρασμένο από Μπέτου Α. 2025.

⁹Αρχικό αγγλικό απόσπασμα: «Fanfiction is a place where queer fans like me can better explore the queer relationships that are being eluded to. Fanfiction helps me see more of myself and my identity in my favorite characters. [...] Queer fan communities are spaces where I truly feel seen and can talk about my feelings about queer characters without fear of ridicule» (Jankowski, 2022, σ. 83). Μεταφρασμένο από Μπέτου Α. 2025.

¹⁰Τρόπος σκέψης που υπονοεί ότι cisgender άτομα (δηλαδή άτομα των οποίων το φύλο ταιριάζει με το σώμα με το οποίο γεννήθηκαν) ή η ετεροφυλοφιλία η μόνη φυσιολογική και φυσική έκφραση της σεξουαλικότητας και του φύλου (<https://dictionary.cambridge.org>, <https://www.merriam-webster.com/dictionary>, 2025).

με τη δημιουργία αυτοεκπροσώπησης με βάση τις δικές τους εμπειρίες (Jankowski, 2022, Floegel, 2020).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Fanfiction

3.1 Ορισμός και προέλευση του fanfiction

Τα fanfiction (γνωστά επίσης ως «fic», «fanfic», «fan fic» ή παλαιότερα «FF») είναι ιστορίες γραμμένες από θαυμαστές ενός υπάρχοντος έργου που βασίζονται σε χαρακτήρες, σκηνικά ή άλλα στοιχεία ενός έργου για να μετασχηματίζουν τις αρχικές αυτές ιστορίες και χαρακτήρες, αλλάζοντας τις αφηγηματικές προοπτικές, τις χρονολογικές σειρές, τους ρομαντικούς συνδυασμούς χαρακτήρων κ.λπ., κυρίως σε ερασιτεχνικό επίπεδο. Ο συγγραφέας μπορεί να διατηρήσει τους αρχικούς χαρακτήρες και σκηνικά, να προσθέσει δικούς του ή και τα δύο (Floegel, 2020).

Ο όρος «fanfiction» προέρχεται από τον κόσμο των φαν της επιστημονικής φαντασίας, όπου το fanfiction οριζόταν σε αντίθεση με την «επαγγελματική φαντασία» και σε αρχική φάση αναφερόταν μόνο σε πρωτότυπες ιστορίες επιστημονικής φαντασίας γραμμένες σε ερασιτεχνικό ή ημιεπαγγελματικό πλαίσιο, όπως σε zines¹¹. Πολλοί συγγραφείς fanfiction φιλοδοξούν να γίνουν επαγγελματίες συγγραφείς και έτσι γράφουν κυρίως για εξάσκηση και για να αποκτήσουν εμπειρία. Συγκεκριμένα στην κοινότητα της επιστημονικής φαντασίας, οι περισσότεροι, αν όχι όλοι, οι επαγγελματίες συγγραφείς εξακολουθούν να αυτοπροσδιορίζονται ως θαυμαστές της επιστημονικής φαντασίας, και έτσι μπορεί επίσης να γράφουν με χαμηλή ή καθόλου αμοιβή σε ορισμένα πλαίσια: αυτό το έργο εξακολουθεί να περιγράφεται συνήθως ως «φαν» έργο, σε αντίθεση με το κανονικό, αμειβόμενο, επαγγελματικό έργο (Corra, 2017).

3.2 Slash Fiction ως μέσο αυτοεκπροσώπησης

Η παρούσα εργασία θα επικεντρωθεί κυρίως στο «slash fiction» ή «shipping fanfiction», το οποίο είναι ένα συγκεκριμένο είδος μυθοπλασίας θαυμαστών που ασχολείται με κούηρ θέματα. Γενικότερα, το slash fiction ή η «ρομαντική μυθοπλασία», ιστορίες όπου δύο ή περισσότεροι χαρακτήρες που είναι shipped μεταξύ τους (δηλαδή που οι θαυμαστές θέλουν να καταλήξουν μαζί) μπαίνουν σε μια σχέση, είναι η πιο συνηθισμένη μορφή fanfiction. Μια άλλη συνηθισμένη μορφή fanfiction είναι αυτή που επικεντρώνεται στις οικογενειακές ή πλατωνικές σχέσεις μεταξύ των χαρακτήρων, χρησιμοποιώντας συνήθως το

¹¹Τα zines είναι παραδοσιακά αυτοδημοσιευμένα περιοδικά από συλλογές σχεδίων, γραπτών έργων, φωτογραφιών και άλλων έργων τέχνης που για ένα πολύ περιορισμένο κοινό-στόχο και συνήθως διανέμονται επίσης σε μικρή κλίμακα. Είναι συντομογραφία της λέξης fanzine, δηλαδή fan-magazine (περιοδικό φαν ή θαυμαστών) (<https://popeyeandcloudy.com/ti-einai-to-zine>, 2025).

«trope»¹² «Found Family» ή «Family of Choice», δηλαδή ευρεθείσα ή επιλεγμένη οικογένεια. Πρόκειται για ένα λογοτεχνικό τέχνασμα όπου μια ομάδα χαρακτήρων αναπτύσσουν έναν οικογενειακό δεσμό βασισμένο σε κοινές εμπειρίες, αμοιβαία κατανόηση και διαπροσωπικές σχέσεις. Αυτές οι αφηγήσεις αυτές συχνά βρίσκουν ιδιαίτερη απήχηση σε μέλη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως εκείνα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, καθώς δίνουν έμφαση στις συνδέσεις και τις κοινότητες που επιλέγει το κάθε άτομο για τον εαυτό τους. Τα slash fics είναι χώρος όπου το cis/ετεροκανονιστικά (cisheteronormative) περιεχόμενο του «canon» μετασχηματίζεται ώστε να περιλαμβάνει ΛΟΑΤΚΙ+ χαρακτήρες, σχέσεις και ιστορίες (Floegel, 2020).

Η πρωτότυπη αφήγηση, που αναφέρεται ως «canon», είναι το πρωτότυπο δημοσιευμένο έργο στο οποίο βασίζεται ένα fanfiction. Παραδοσιακά, το canon αναφέρεται σε ρητές λεπτομέρειες ή γεγονότα σε μια αφήγηση, όπως έχουν γραφτεί ή σκηνοθετηθεί από τον αρχικό δημιουργό. Ο όρος «headcanon» αναφέρεται στην ερμηνεία της πρωτότυπης αφήγησης από τον αναγνώστη, συμπεριλαμβανομένων ιδεών σχετικά με την ανάπτυξη των χαρακτήρων, το ιστορικό τους και τις σχέσεις τους. Το κοινό συνήθως δημιουργεί headcanons για να εξηγήσει το υποκρυπτόμενο νόημα και τα έμμεσα θέματα μιας αφήγησης, ή για να αντισταχθεί συγκεκριμένα σε μια πτυχή του canon που θεωρεί ακατάλληλη ή δυσάρεστη. Συχνά, τα headcanons αφορούν λεπτές πτυχές των χαρακτήρων που το canon απέκρυψε ή παρέβλεψε. Τα slash fics ιδιαίτερα, είναι ένα είδος που χρησιμοποιεί συχνά headcanons (Hazra, 2021).

Συγκεκριμένα, θα αναλύσω πώς οι κούήρ συγγραφείς slash fiction αναπροσανατολίζουν το cis/ετεροκανονικό περιεχόμενο και, μέσω της αυτοεκπροσώπησης, αντισταθμίζουν την έλλειψη κούήρ θεμάτων που συναντάται σε άλλα μέσα. Παρόλο που το fanfiction είναι ένα είδος που δεν έχει γίνει πλήρως αποδεκτό από τον ακαδημαϊκό κόσμο, η Hazra (2021) υποστηρίζει ότι είναι η ενσάρκωση της «καλοπροαίρετης κριτικής» και της πολύ βασικής κούήρ πράξης, αποδεικνύοντας ότι είναι ένα «legitimate» είδος που αξίζει ακαδημαϊκή εξέταση, καθώς υπάρχει ως χώρος προσωπικής και διανοητικής ενασχόλησης με αφηγήσεις και κοινωνίες που περιβάλλουν τον εαυτό. Η ανάλυση μέσω ενός κούήρ «φακού», η κούήρ, δηλαδή, ανάγνωση λειτουργεί για να αμφισβητήσει και να ανατρέψει τις

¹²Ένα «trope» ή ένα τροπικό σχήμα είναι ένα αφηγηματικό μέσο ή σύμβαση, μια συντόμευση για την περιγραφή καταστάσεων που ο αφηγητής μπορεί λογικά να υποθέσει ότι το κοινό θα αναγνωρίσει. Τα τροπικά σχήματα είναι τα μέσα με τα οποία μια ιστορία εκτυλίσσεται. Τα tropes είναι εργαλεία που χρησιμοποιεί ο δημιουργός ενός έργου τέχνης για να εκφράσει τις ιδέες του στο κοινό. Είναι σχεδόν αδύνατο να δημιουργηθεί μια ιστορία χωρίς τροπικά σχήματα (<https://tvtropes.org>, 2025).

ετεροκανονιστικές αφηγήσεις, με στόχο την καλύτερη αναπαράσταση και «επικύρωση». Το fanfiction παρέχει χώρο για επούλωση και ευχαρίστηση και απονομιμοποιεί τα ετεροκανονικά ιδανικά, δίνοντας χώρο στους κουήρ αναγνώστες να αναπτυχθούν και να μάθουν για τον εαυτό τους (Floegel, 2020, Hazra, 2021).

3.3 Ιστορική αναδρομή και σχέση με κουήρ θεωρία

Η φανταστική λογοτεχνία ή fanfiction δεν είναι ένα νέο φαινόμενο· στην πραγματικότητα, είναι ευρέως γνωστό ότι προέρχεται από νοικοκυρές φανς της σειράς Star Trek με ιστορία που ξεπερνά τα πενήντα χρόνια. Το 1975, στο διάσημο τελευταίο κεφάλαιο του Star Trek Lives με τίτλο «Do-It-Yourself Star Trek—the Fan Fiction», η Jacqueline Lichtenberg, η Sondra Marshak και η Joan Winston μιλάνε για ίδιου είδους ιστορίες που μπορεί ο καθένας να βρει σήμερα σε δημοφιλή ιστοσελίδες για fanfiction όπως το Fanfiction.net ή στο Archive of Our Own¹³. Η Lichtenberg, η Marshak και η Winston όχι μόνο περιέγραφαν και τιμούσαν τα fanfics (καθώς και έγραψαν και οι ίδιες), αλλά επέκτειναν και το κοινό της. Το «Do-It-Yourself Star Trek—the Fan Fiction» ήταν για πολλούς η πρώτη τους επαφή με την ιδέα της φανταστικής λογοτεχνίας και, αφού διάβασαν για την υπέροχη ποικιλία ιστοριών που περιγράφονταν, πολλοί κινήθηκαν να αναζητήσουν fanfiction (Corra, 2017).

¹³Το Archive of Our Own (AO3) είναι μία μη κερδοσκοπική ανοικτού κώδικα ιστοσελίδα αρχειοθέτησης για fanfiction και άλλα fanworks που συνεισφέρουν οι χρήστες. Είναι ένας από τους μεγαλύτερους και πιο δημοφιλείς ιστοτόπους που χρησιμοποιούνται για την ανάγνωση και τη συγγραφή fanfiction. Από τις 4 Νοεμβρίου 2024, το Archive of Our Own φιλοξενεί 13.910.000 έργα σε πάνω από 68.230 fandoms, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με πραγματικούς ανθρώπους (<https://archiveofourown.org>, 2025).

A fan-created, fan-run, nonprofit,
noncommercial archive for transformative
fanworks, like fanfiction, fanart, fan videos,
and podfic

more than **45,820** fandoms | **4,000,000** users |
8,112,000 works

The Archive of Our Own is a project of the Organization
for Transformative Works.

Εικόνα 6: Η ιστοσελίδα «Archive of Our Own», κοινώς γνωστή ως «ΑΟ3».

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ο όρος «fan» ή θαυμαστής σε αυτό το πλαίσιο δεν υποδηλώνει κάτι σχετικά με την πρωτοτυπία των στοιχείων της ιστορίας ή την ποιότητα της. Αντίθετα, απλώς διακρίνει το έργο που γίνεται από αγάπη —δηλαδή η αρχική έννοια του όρου «ερασιτέχνης» (amateur)— από το έργο που δημιουργείται για χρηματικό κέρδος. Αυτή η διαφορά εξακολουθεί να είναι ο ουσιαστικός ορισμός του τι είναι fanfiction. Αν και η δημιουργία fanfiction μπορεί να θεωρηθεί ως απλά σύντομη διασκέδαση ή μια μορφή σοβαρής ψηφιακής ψυχαγωγικής δραστηριότητας, η συγγραφή, η κοινοποίηση και η ανάγνωση κειμένων είναι συχνά ενεργητικές πράξεις που βασίζονται σε εξειδικευμένες γνώσεις και ενδιαφέροντα για τη δημιουργία πλούσιων λογοτεχνικών τοπίων γεμάτων με ποικίλες πολιτισμικές αναπαραστάσεις. Οι θαυμαστές δημιουργούν έργα για τα οποία θα μπορούσαν να πληρωθούν εάν έβγαιναν στην αγορά — αν ήταν διατεθειμένοι να αποδεχθούν τους περιορισμούς και τις απαγορεύσεις που τα κάνουν να μοιάζουν περισσότερο με εργασία και λιγότερο με αυτοέκφραση. Ωστόσο, οι περισσότεροι συγγραφείς φανταστικής λογοτεχνίας γράφουν από αγάπη και όχι για χρήματα, και σύμφωνα με τις δικές τους προδιαγραφές και όχι με αυτές της αγοράς (Coppa, 2017, Floegel, 2020).

Οι Floegel και Costello (2019) ορίζουν το queerbaiting ως μια μορφή συμβολικής βίας με την οποία ορισμένα άτομα παλεύουν. Η δημιουργία κουήρ αφηγήσεων μέσω της συγγραφής fanfiction, δηλαδή, είναι συνήθως μορφή αντίδρασης σε αυτό, καθώς και την έλλειψη αντιπροσώπευσης που διατρέχει τα σύγχρονα μέσα. Όποια υπονοούμενη κουήρ αναπαράσταση και αν διεκδικούν οι αρχικοί δημιουργοί τέτοιων μέσων, οι κουήρ αναγνώσεις επαναδιαπραγματεύονται τις υπάρχουσες δομές, δημιουργώντας έτσι χώρο για ρητή κουήρ αναπαράσταση ώστε να προσφέρουν πιο ικανοποιητικές αφηγήσεις εν μέσω των -σε μεγάλο βαθμό- ετεροκανονιστικών δημοφιλών μέσων. Μέσω αυτής της διαδικασίας, οι κουήρ αναγνώσεις δημιουργούν επίσης χώρο για πιο λεπτές και πολύπλοκες προσεγγίσεις της «ανθρώπινης υποκειμενικότητας» και της «ανθρώπινης σχεσιακότητας», φέρνοντας στο προσκήνιο μία υποκειμενικότητα και οικειότητα που δεν είναι αποκλειστικές στις υποτιθέμενες ιδανικές ετεροκανονιστικές αντιλήψεις για τους ανθρώπους, τις ταυτότητες ή τις σχέσεις τους. Αυτό συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην προσβασιμότητα της κουήρ πράξης, καθώς οι αναγνώστες αυτών των αφηγήσεων μπορούν να εξερευνήσουν τις αποχρώσεις της ΛΟΑΤΚΙ εμπειρίας, χωρίς τη βοήθεια ενός ολόκληρου ακαδημαϊκού μαθήματος κουήρ θεωρίας (Floegel & Costello, 2019, Hazra, 2021, Floegel, 2020).

Στο πλαίσιο της κουήρ θεωρίας και των κουήρ αναγνώσεων, η επανορθωτική θέση κατανοεί ότι οι προαναφερθείσες canon αφηγήσεις δημιουργήθηκαν με βάση μία ετεροκανονική οπτική και ενισχύει πτυχές της ιστορίας που παρουσιάζουν ή μπορούν να γίνουν καλύτερα πρότυπα για τους κουήρ αναγνώστες, χωρίς να υποτιμάται απαραίτητα το αρχικό κείμενο. Μπορούν λοιπόν έτσι οι αναγνώστες να ασχοληθούν αποτελεσματικά με το κείμενο, κατανοώντας παράλληλα ότι η προέλευση του κειμένου είναι εγγενώς ελαττωματική — μέσα από αυτή την αναγνώριση του ελαττώματος μπορεί να συμβεί η κατανόηση και η επούλωση. Η μυθοπλασία θαυμαστών και το slash fiction συγκεκριμένα όχι μόνο δίνει χώρο σε διαφορετικές σεξουαλικές ταυτότητες, αλλά παρέχει και εκπροσώπηση για διαφορετικές σωματικές ικανότητες, εθνικές ταυτότητες και ταυτότητες φύλου, δείχνοντας τρόπους με τους οποίους περιθωριοποιημένα άτομα επαναπροσδιορίζουν και αντιστέκονται στους πατριαρχικούς χώρους. Καταναλώνοντας fanfiction, οι αναγνώστες μπορούν να αναιρέσουν τα επιβλαβή ιδανικά όχι μόνο μέσα στην αφήγηση, αλλά και μέσα στους ίδιους τους εαυτούς τους, και συμμετέχουν σε κοινωνικό κουήρ ακτιβισμό ή πράξη, υπονομεύοντας πρακτικές όπως το queerbaiting (Hazra, 2021, Floegel, 2020).

Στη σύγχρονη εποχή όλο και περισσότερα άτομα επιθυμούν να ασχοληθούν κριτικά με ένα κείμενο — τα fanfictions, αφού λειτουργούν ως μία απάντηση ή «reclamation» ενός

πρωτότυπου κειμένου, μέσω του οποίου οι συγγραφείς fanfiction προσθέτουν ή αλλάζουν σκόπιμα μέρη μιας υπάρχουσας αφήγησης για την ικανοποίησή τους και άλλων αναγνωστών, μπορούν εύκολα να εισάγουν μια νεότερη γενιά αναγνωστών και θεατών στον κόσμο της κριτικής ανάλυσης. Ο στόχος των slash fics, δηλωμένος ή μη, είναι να αναλύσει και να δείξει ρητά τις υπονοούμενες — συνήθως ρομαντικές — συνδέσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων χαρακτήρων. Οι συγγραφείς slash δέχονται συχνά κριτική για το γεγονός ότι γράφουν χαρακτήρες που αποκλίνουν από το ρητό canon, άκυρη κριτική αφού βασίζεται σε μια σταθερότητα στην αφήγηση του canon που μπορεί να μην υπάρχει, καθώς η ανθρώπινη εμπειρία (ζωντανή ή γραπτή) και η υποκειμενικότητά της είναι αναμφισβήτητα ασταθείς. Τα fix-it fics¹⁴, δηλαδή η μυθοπλασία διόρθωσης, ιδιαίτερα, αντιμετωπίζουν ζητήματα όπως το queerbaiting προσαρμόζοντας και ξαναγράφοντας σκόπιμα την πρωτότυπη αφήγηση για να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες του νέου συγγραφέα για τους χαρακτήρες και τις αφηγήσεις του canon. Αυτά τα fanfics δημιουργούν μια πλατφόρμα για τους αναγνώστες να αμφισβητήσουν προβληματικά θέματα στα κυρίαρχα μέσα και να εκπροσωπήσουν αυθεντικές ΛΟΑΤΚΙ ταυτότητες. Τα fix-it fics, λοιπόν, λειτουργούν ως μια μορφή προσιτών κούηρ αναγνώσεων που ενθαρρύνουν τους αναγνώστες να αναγνωρίσουν και να αποδομήσουν την ετεροκανονικότητα στα κυρίαρχα μέσα (Hazra, 2021, Floegel, 2020).

3.4 Παραδείγματα fanfiction

Ως άτομο που συχνά χρησιμοποιώ τις ιστορίες και συγκεκριμένα τα fanfictions ως φυγή από την πραγματικότητα, και ως μέσο επούλωσης τυχόν τραυμάτων και ευχαρίστησης, έχω πολλά παραδείγματα που θα μπορούσα να αναφέρω ως κάποια από τα αγαπημένα μου έργα. Παρ'όλα αυτά, θα επικεντρωθώ μόνο σε κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα, τα οποία πιστεύω αναδεικνύουν το εύρος του fanfiction ως πλαισίου.

Αρχικά, το πρώτο και ίσως πιο εμβληματικό παράδειγμα από fanfiction που θα αναφέρω όσον αφορά την διαδικτυακή κουλτούρα, είναι το «My Immortal». Το My Immortal είναι μία ιστορία βασισμένη στα βιβλία «Harry Potter» που δημοσιεύτηκε σε μία από τις πιο παλιές ιστοσελίδες για μυθοπλασίες θαυμαστών, το fanfiction.net μεταξύ του 2006 και 2007. Η ιστορία επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό σε μία OC (Original Character, δηλαδή

¹⁴Ιστορίες που ξαναγράφουν «canon» γεγονότα που δεν άρεσαν στον συγγραφέα ή ήθελε να «διορθώσει», όπως σημαντικά κενά στην πλοκή ή ένα τραγικό γεγονός ή τέλος. Για παράδειγμα, ένα εναλλακτικό σύμπαν (AU) όπου «όλοι ζουν». Τα Fix-it fics που επικεντρώνονται στη διόρθωση των ελαττωμάτων του αρχικού έργου είναι επίσης γνωστά ως «rebuild fic», που πήραν το όνομά τους από τη σειρά «Rebuild of Evangelion» (Hazra, 2021).

πρωτότυπος χαρακτήρας του συγγραφέα) χαρακτήρα βαμπίρ με το όνομα «Ebony Dark'ness Dementia Raven Way» και τις σχέσεις της με τους χαρακτήρες των βιβλίων, ιδιαίτερα τη ρομαντική της σχέση με τον Draco Malfoy —έναν ανταγωνιστή των αρχικών βιβλίων— με αποκορύφωμα το ταξίδι της πίσω στο χρόνο για να νικήσει τον κύριο ανταγωνιστή, τον Lord Voldemort. Η ιστορία είναι αξιοσημείωτη για τη δαιδαλώδη αφήγησή της και τις συνεχείς παρεκκλίσεις της και θεωρείται ευρέως ως ένα από τα χειρότερα έργα fanfiction που γράφτηκαν ποτέ (Nicolau, 2022, 2023).

Ακόμα από τη δημοσίευση του έργου, είχε αποκτήσει κακή φήμη για τα συνεχή γραμματικά και ορθογραφικά λάθη, τις ανακολουθίες της πλοκής και την πλήρη περιφρόνηση του αρχικού υλικού της πηγής. Παρά ταύτα, η ιστορία θεωρείται πλέον ευρέως ως ένα εμβληματικό έργο, και εκτός από τα πολλά memes που έχουν δημιουργηθεί για αυτό, έχει επίσης εμπνεύσει πολλαπλά παράγωγα έργα, συμπεριλαμβανομένης μιας διαδικτυακής σειράς (webseries) στην ιστοσελίδα YouTube. Επίσης, πολλοί νέοι που μεγάλωσαν στο διαδίκτυο αντιμετωπίζουν αυτή την ιστορία με νοσταλγία πλέον για την εφηβική τους ζωή. Το παραπάνω παράδειγμα μπορεί να οριστεί ως slash fic ή ρομαντική μυθοπλασία αλλά ίσως το αντίθετο ενός fix-it fic, καθώς αντί να «διορθώνει» την πρωτότυπη αφήγηση, πολλοί χρήστες του διαδικτύου —θαυμαστές των αρχικών βιβλίων, και μη— πιστεύουν ότι το κάνει χειρότερο (Nicolau, 2022, 2023).

Η αναφορά σε αυτή την ιστορία μπορεί να φαίνεται αντιφατική με το επιχείρημα μου – ότι το fanfiction δηλαδή είναι συνολικά μία πρακτική με θετικό πρόσημο για τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, καθώς χρησιμοποιείται με σκοπό την αντίσταση στη πατριαρχία και την ετεροκανονικότητα και προσπαθεί να αντιπροσωπεύσει τα κούήρ άτομα σε όλο τον κόσμο. Παρόλο που αυτό ισχύει ως έναν βαθμό, η μυθοπλασία θαυμαστών είναι ουσιαστικά του απλά ιστορίες φτιαγμένες με αγάπη από θαυμαστές μίας πρωτότυπης αφήγησης. Δεν χρειάζεται κάτι να είναι επαναστατικό ή βαθυστόχαστο για να θεωρηθεί fanfiction. Το fanfiction είναι πρωταρχικά χόμπυ, κάτι που δημιουργείται ερασιτεχνικά για την αισθητική ευχαρίστηση του συγγραφέα, και το παραπάνω παράδειγμα, παρόλο που θεωρείται ευρέως ως μία προβληματική αφήγηση, είναι τόσο εμβληματικό που δεν μπορούσε να μη συμπεριληφθεί στις εδώ αναφορές και παραδείγματα. Παράλληλα, με τη χρήση των βασικών μόνο παραδειγμάτων, θέλω να αναδείξω την τεράστια ποικιλία που διατρέχουν τις μυθοπλασίες θαυμαστών που υπάρχουν στο διαδίκτυο, από πραγματικά συγκλονιστικές ιστορίες που κάνουν αναφορά σε κοινωνικά ζητήματα και ψυχολογικά θέματα, μέχρι και «joke fics», δηλαδή ιστορίες γραμμένες για πλάκα που δεν υπηρετούν κάποιο βαθύτερο σκοπό.

Το επόμενο παράδειγμα που θα μελετήσω είναι ένα *Stranger Things* fanfiction, σειρά που έχω αναφέρει και παραπάνω. Το *Stranger Things* έχει λάβει αρκετή κριτική για το πώς έχει διαχειριστεί τη σεξουαλικότητα ενός από τους πρωταγωνιστών του Will Byers, καθώς και πολλές κατηγορίες για το ότι κάνει queerbait. Ωστόσο, το fanfiction που θα παραθέσω έχει να κάνει με δύο διαφορετικούς χαρακτήρες: τον Eddie Munson και τον Steve Harrington.

Για τον Eddie Munson έχω μιλήσει παραπάνω — ένας πολυαγαπημένος χαρακτήρας ο οποίος έγινε μέλος της παρέας των πρωταγωνιστών όταν εμφανίστηκε στη τέταρτη σεζόν της σειράς, και ο οποίος είναι (κατά τη γνώμη μου, τουλάχιστον) ένας ξεκάθαρα queer-coded χαρακτήρας. Ο Steve Harrington από την άλλη, είναι ένας επίσης δημοφιλής χαρακτήρας ο οποίος είναι στη σειρά από την πρώτη σεζόν. Παρόλο που ο Steve ήταν ανταγωνιστής στην πρώτη σεζόν, σύντομα άλλαξε και ο χαρακτήρας του είχε τεράστια εξέλιξη, μετατρέποντας τον από επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα σε πρωταγωνιστή στις επόμενες σεζόν της σειράς (Sandoval, 2023). Ο Steve είναι canonically «σύμμαχος» της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, κάτι που γίνεται εμφανές όταν είναι υποστηρικτικός όταν η Robin κάνει come out ως λεσβία, στο έβδομο επεισόδιο της τρίτης σεζόν της σειράς εν ονόματι «The Bite», πράγμα που τροφοδοτεί τα πολλά headcanons ότι είναι bisexual (αμφιφυλόφιλος).

Το fanfiction στο οποίο αναφέρομαι είναι το «Turn Your Back on Mother Nature» του συγγραφέα gr0gu στο AO3, που δημοσιεύτηκε το 2022. Η περίληψη της ιστορίας είναι «Δεν έπρεπε να γίνει έτσι. Ο Steve έπρεπε να δουλεύει με την Robin στο Family Video, να φλερτάρει με τα πολλά κορίτσια που έρχονταν να δουν την τεράστια συλλογή κασετών VHS, να βγει μερικά ραντεβού και, με λίγη τύχη, να βρει την ιδανική σύντροφο. Υποτίθεται ότι θα ήταν μια ιδιαίτερα ελεύθερη-από-το-upside-down χρονιά. Και, για να πούμε την αλήθεια, δεν υποτίθεται ότι θα τον είχε κολλήσει στο στρώμα ο Eddie Munson. Και σίγουρα δεν υποτίθεται ότι θα το απολάμβανε. Αλλά αυτό είναι λίγο πρόωρο...¹⁵» Η ιστορία είναι ένα fix-it fic, συγκεκριμένα ένα που επιτρέπει όλους τους χαρακτήρες της πρωτότυπης σειράς να μείνουν ζωντανοί, διορθώνοντας τον —κατά πολλούς θαυμαστές— άδικο θάνατο του Eddie στο τέλος της τέταρτης σεζόν. Ασχολείται με πολλαπλά ζητήματα που αφορούν κουήρ άτομα όπως την

¹⁵Αρχικό αγγλικό απόσπασμα: «It wasn't supposed to go like this. Steve was supposed to work with Robin at the Family Video, flirt with the many many girls who came to browse the expansive selection of VHSes, go on some dates, and hopefully find The One. It was supposed to be a notably upside-down free year. And, hey, for what it's worth? He wasn't supposed to be pinned down on a mattress by Eddie Munson either. And he certainly wasn't supposed to be enjoying it. But that's getting a bit ahead of things...» (gr0gu, 2022, <https://archiveofourown.org/works/39346095/>). Μεταφρασμένο από Μπέτου Α. 2025.

εσωτερικευμένη ομοφοβία και την ομοφοβία χαρακτηριστική της εποχής, καθώς η σειρά παίρνει μέρος στη δεκαετία του 1980, μια εποχή που η ομοφοβία και η τρανσφοβία κυριαρχούσαν.

Πρέπει να σημειωθεί ότι επιβλαβείς εμπειρίες όπως η ομοφοβία και η αποδοκιμασία των κουήρ ατόμων αποτελούν άμεσο κίνδυνο για ΛΟΑΤΚΙ άτομα, καθώς τέτοιες εμπειρίες μπορούν να οδηγήσουν στην εσωτερίκευση αυτών των μηνυμάτων και να την ενσωμάτωση στην ίδια τους την αντίληψη για τον εαυτό τους. Είναι σημαντικό η συμπερίληψη τέτοιων εμπειριών να γίνεται με προσοχή, ειδικά σε αυτή την περίπτωση, όταν είναι δηλαδή κάτι το οποίο ο αναγνώστης δεν έχει βιώσει στην πρωτότυπη αφήγηση εκτός μικρών αναφορών, και μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες. Ωστόσο, παρόλο που τα θέματα που αναφέρονται στη παρούσα μυθοπλασία είναι βαριά και ίσως στενάχωρα, είναι μία σχετικά εύθυμη ιστορία με χαρούμενο τέλος — σίγουρα δεν εντάσσεται στην κατηγορία των unhappy queens. Σε μία σειρά τόσο δημοφιλή όσο το *Stranger Things* και με τόση λίγη αναπαράσταση ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, τέτοιες ιστορίες οι οποίες δημιουργούν την αυτοεκπροσώπηση που οι θαυμαστές λαχταρούν έχουν τεράστια σημασία. Μέσα από διορθωτικές ιστορίες που υποστηρίζουν αυτήν την αφήγηση, γίνεται δυνατό για αυτούς τους ομοφυλόφιλους άνδρες να είναι μαζί με διάφορους τρόπους. Είναι μέσα από την πιθανότητα αυτών των παραλλαγών που μπορούμε να δούμε ότι είναι δυνατό να ζήσουμε κουήρ ζωές που είναι λεπτομερείς και πιο σύνθετες από κάποια μεμονωμένη εικόνα που προβάλλουν συνήθως τα μέσα. Τα fix-it fics δείχνουν όχι μόνο ότι οι κουήρ χαρακτήρες μπορούν να καταλήγουν ευτυχισμένοι, αλλά και ότι μπορούν να έχουν ευτυχισμένα τέλη που θεραπεύουν ρητά τραύματα του παρελθόντος (Hazra, 2021).

Το τρίτο και τελευταίο παράδειγμα για το οποίο θα μιλήσω, ονομάζεται «frankenstein's monster» μία ιστορία του starbeyy, το οποίο δημοσιεύθηκε στο AO3 το 2021. Είναι αφήγηση βασισμένη στη σειρά manga και anime¹⁶ «Haikyu!!» και επικεντρώνεται σε δύο χαρακτήρες, τους Miya Atsumu και Sakusa Kiyoomi, καθώς και στην ρομαντική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ τους. Το συγκεκριμένο έργο αξιοποιεί το trope γνωστό ως enemies to lovers (από εχθροί σε εραστές), καθώς και οι δύο χαρακτήρες αντιπαθούν ο ένας τον άλλον στην αρχή της ιστορίας μέχρι να αρχίσουν σιγά σιγά να αναπτύσσουν μία φιλία, και τελικά, ρομαντική σχέση. Η ιστορία αρχίζει με το στραβό ξεκίνημα των δύο χαρακτήρων την πρώτη μέρα της προπόνησης των MSBY Black Jackals — της ομάδας βόλεϊ για την οποία αγωνίζονται και οι

¹⁶ Τα manga και τα anime είναι κόμικς ή γραφικά μυθιστορήματα και σειρές κινουμένων σχεδίων που προέρχονται από την Ιαπωνία.

δύο. Ο Atsumu ορκίζεται να αποφύγει όσο περισσότερο μπορεί τον άλλον ξεροκέφαλο αθλητή, αλλά το σχέδιο του αποτυχαίνει όταν συναντά ξανά τον Sakusa στην ομαδική θεραπεία εκείνο το ίδιο βράδυ.

Η ιστορία ακολουθεί την πάλη και των δύο χαρακτήρων με τις διαφορετικές πτυχές του OCD (ιδεοψυχαναγκαστικής διαταραχής) που αντιμετωπίζουν καθημερινά. Μέσω της ομαδικής θεραπείας αρχίζουν μία διστακτική φιλία η οποία βασίζεται στην αμοιβαία κατανόηση, καθώς και στη γνώση το ότι είναι οι μόνοι δύο αθλητές στην ομάδα τους που αντιμετωπίζουν σοβαρά θέματα ψυχικής υγείας. Βοηθώντας ο ένας τον άλλον με τα προβλήματα που τους προκαλεί το OCD και αγωνιζόμενοι για την ίδια επαγγελματική ομάδα βόλεϊ, έρχονται όλο και πιο κοντά κατά την διάρκεια της ιστορίας, μέχρι που στο τέλος καταλήγουν μαζί. Η ιστορία δίνει έμφαση στο γεγονός ότι το OCD ή άλλες παρόμοιες διαταραχές δεν γιατρεύονται μαγικά όταν κάποιος ερωτεύεται, αλλά με σταθερή υποστήριξη από κοντινά πρόσωπα γίνεται πιο διαχειρίσιμη. Είναι μία καταπληκτική αφήγηση η οποία συμβάλλει στον αντιστιγματισμό διαταραχών προσωπικοτήτων και αναδεικνύει το πόσο βαθυστόχαστα τα έργα θαυμαστών μπορούν να είναι. Πολλές μυθοπλασίες θαυμαστών επικεντρώνονται σε ρητές ή όχι αναπηρίες (σωματικές ή νοητικές) αγαπημένων χαρακτήρων τους, συχνά αναφορικά με την πλοήγηση της οικειότητας μεταξύ ατόμων που ίσως προηγουμένως ήταν υγιή ή που δεν έχει χρειαστεί να ανησυχήσουν για κάτι τέτοιο στο παρελθόν. Στα fanfictions, οι συγγραφείς μπορούν να εντοπίσουν σημεία στην πρωτότυπη αφήγηση που ελέγχονται από ετεροκανονιστικές προσδοκίες, συμπεριλαμβάνοντας την ηγεμονική γνώμη ότι όλοι πρέπει να είναι «υγιείς», και να τις αντικρούουν ξεκάθαρα ως μια μορφή επανορθωτικής, θετικής αλλαγής, συμπεριλαμβάνοντας αυτά που το canon αποκλείει (Made of Millions, 2025, Hazra, 2021).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, το queerbaiting είναι φαινόμενο το οποίο επικρατεί εκτεταμένα στη σύγχρονη εποχή. Με την αυξημένη συντηρητικοποίηση του παγκόσμιου κοινού και την ακύρωση ή και διαγραφή διαφόρων κουήρ μέσων, είναι πιο σημαντικό από ποτέ τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα να συνεχίζουν να είναι ανερυθρίαστα κουήρ. Η άνοδος της συντηρητικότητας και της ετεροκανονικότητας στα μέσα σημαίνει ότι όλο και περισσότερες κουήρ ιστορίες λογοκρίνονται ή δεν περιλαμβάνονται στις ηγεμονικές ιστορίες μυθοπλασίας ή τα σενάρια, με τους παραγωγούς να κρίνουν ότι ο κουήρ δελεασμός είναι αρκετός.

Αναλύοντας τις συνέπειες της έλλειψης εκπροσώπησης και του queerbaiting, γίνεται εμφανής η βλάβη της κυρίαρχης cis/ετεροκανονιστικής οπτικής στα μέσα για άτομα που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες ομάδες. Το fanfiction, προσφέρει στους αναγνώστες μία ευκαιρία να αναγνωρίσουν τα προβληματικά ετεροκανονιστικά πρότυπα, δίνοντας τους εργαλεία ώστε να εισχωρήσουν βαθύτερα σε ένα κείμενο, διαβάζοντας τα υπονοούμενα μέσω ενός κουήρ φακού.

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ως συγγραφέας fanfiction, προσπαθώ κυρίως να γράφω συναρπαστικές ιστορίες, παίρνοντας χαρακτήρες από ήδη υπάρχουσες αφηγήσεις και βάζοντας τους σε δικούς μου κόσμους, με πρωτότυπη πλοκή. Εκτός αυτού, δεν υποτιμώ την αξία της εκπροσώπησης κούηρ ταυτοτήτων, κάτι που έχει μεγάλη αξία σε άτομα που διαβάζουν τις δημιουργίες μου, όπως και σε εμένα το ίδιο. Μέσω της δημιουργίας νέων αφηγήσεων με αγαπητούς μου χαρακτήρες, νιώθω εμμέσως όλες τις θετικές τους εμπειρίες, ή εκτονώνω δικές μου ανησυχίες ή τραύματα. Η μυθοπλασία παρέχει λοιπόν χώρο για επούλωση τραυμάτων και καθώς και ευχαρίστηση, ενώ ταυτόχρονα απονομιμοποιεί τα ετεροκανονικά ιδανικά, αλλά νομίζω επίσης προσφέρει και τη δυνατότητα να αυτο-παρουσιαστούν οι ΛΟΑΤΚΙ+ αναγνώστες βάσει της δικής τους αυτενέργειας.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Anselmo, Diana W. (2023). *A Queer Way of Feeling: Girl Fans and Personal Archives of Early Hollywood*. Feminist Media Histories, no, 4. University of California Press.

Archive of Our Own (2025). Ανακτήθηκε από: <https://archiveofourown.org/>

Barnhardt, A. (2021). “*Eternals Gets Mature Rating in Russia.*” Marvel. Ανακτήθηκε από: <https://comicbook.com/marvel/news/eternals-gets-mature-r-rating-russia/>

Busse, K. & Hellekson, K. (2006). *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays*. McFarland.

Busse, K. & Stein, Louisa E. (2012). *Sherlock and Transmedia Fandom: Essays on the BBC Series*. North Carolina, United States: McFarland.

Carrasco, I. (2023). *Who was Divine, the Drag Queen Who Inspired Ursula in “The Little Mermaid?”* Culturacolectiva.com. Ανακτήθηκε από: <https://culturacolectiva.com/en/entertainment/movies/divine-drag-queen-inspiration-ursula-the-little-mermaid/>

Chahar, J. (2025). *Queer Praxis: Beyond Theory And Into Action*. Feminisminindia.com. Ανακτήθηκε από: <https://feminisminindia.com/2025/02/28/queer-praxis-beyond-theory-and-into-action/>

Coppa, F. (2008). *Women, Star Trek, and the early development of fannish vidding*. Transformative Works and Cultures, no.1. Muhlenberg College, Allentown, Pennsylvania, United States. Ανακτήθηκε από: <https://journal.transformativeworks.org/index.php/twc/article/view/44/64>

Coppa, F. (2017). “*The Fanfiction Reader: Folk Tales for the Digital Age*”. University of Michigan Press.

Costello, A. (2023). “*Stranger Things and the Monster of Masculinities*”

Davis, R. (2020). “*China’s Gay Rights Stance Can’t Derail Demand for LGBT Films.*” Variety. Ανακτήθηκε από: <https://variety.com/2020/film/asia/lgbt-movies-china-gay-rights-1234625634/>.

Dela Cruz, Amanda V. (2024). *The Transgender Allegory of Gwen Stacy in the Spider-Verse*. Ανακτήθηκε από: <https://mytransgenderdate.com/blog/2024/08/the-transgender-allegory-of-gwen-stacy-in-the-spider-verse>

Dictionary.cambridge.org (2025). *Meaning of cisnormative in English*. Dictionary.cambridge.org. Ανακτήθηκε από: <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/cisnormative>

Dictionary.cambridge.org (2025). *Meaning of cishet in English*. Dictionary.cambridge.org. Ανακτήθηκε από: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cishet>

Dictionary.cambridge.org (2025). *Meaning of fandom in English*. Dictionary.cambridge.org. Ανακτήθηκε από: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fandom>

Dictionary.com (2021). *What Is Queerbaiting?* Dictionary.com. Ανακτήθηκε από: <https://www.dictionary.com/e/slang/queerbaiting/>

Duarte, E. (2022). *What Is “Queer coding”?* Medium. Ανακτήθηκε από: <https://medium.com/@elizabethdee023/what-is-queer-coding-d810961b747a>

Ellis, R. (2019). *The Evolution Of Queerbaiting: From Queercoding to Queercatching*. YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=riKVQjZK1z8>

Factora, J. (2022). *The Problem With the Internet’s Obsession With Queerbaiting*. Them. Ανακτήθηκε από: <https://www.them.us/story/what-is-queerbaitinghttps://www.them.us/story/what-is-queerbaiting>

Floegel, D. (2020). *“Write the story you want to read”: world-queering through slash fanfiction creation (Queering through slash fanfiction creation)*. Journal of Documentation, vol, 76, no, 4. Rutgers, The State University of New Jersey.

Floegel, D. & Costello, K. (2019). “Entertainment media and the information practices of queer individuals”, Library and Information Science Research, Vol. 41 No. 1.

gr0gu. (2022). *Turn Your Back on Mother Nature*. Archive of Our Own. Ανακτήθηκε από: <https://archiveofourown.org/works/39346095/chapters/98466315>

Gurung, S. (2024). *How queer culture impacts pop culture*. The Kathmandu Post. Ανακτήθηκε από: <https://kathmandupost.com/art-culture/2024/04/06/how-queer-culture-impacts-pop-culture>

Hansgen, A. (2021). *"The Myth of Queer Agony: Homoeroticism, The Media, and Censorship"*

Hansford, A. (2024). *Spider-Man fans are convinced Gwen Stacy is trans in Across the Spider-Verse. Here's the evidence*. Pink News. Ανακτήθηκε από: <https://www.thepinknews.com/2024/03/29/spider-man-across-the-spider-verse-gwen-stacy-trans/>

Harry. (2023). *Is Eddie Munson Gay? The Truth About Eddie Munson's Sexual Orientation Revealed!* Tilt Magazine. Ανακτήθηκε από: <https://tilt.goombastomp.com/celebrity/is-eddie-munson-gay/>

Hazra, N. (2021). *"Queerer than Canon: Fix-it Fanfiction and Queer Readings"*. SUURJ: Seattle University Undergraduate Research Journal: Vol. 5, Article 16.

Hulan, H. (2017). *"Bury Your Gays: History, Usage, and Context,"* McNair Scholars Journal: Vol. 21: Iss. 1, Article 6. Ανακτήθηκε από: <https://scholarworks.gvsu.edu/mcnair/vol21/iss1/6>

Jaigirdar, A. (2021). *What is Queerbaiting vs Queer Coding?* BOOK RIOT. Ανακτήθηκε από: <https://bookriot.com/what-is-queerbaiting-vs-queer-coding/>

Jankowski, Elizabeth A. (2022). *"Queerbaiting in the Marvel Cinematic Universe."* Journal of Feminist Scholarship, no, 20: 82-84.

Jackson, Maghan M. (2023). *Reading Too Much Into It: Excessive Reading, Queer Possibility, and Representation That Matters*. Ohio State University.

Joyce-Nyack, A. (2020). *From Queerbaiting to Bury Your Gays: discussing Supernatural's problematic ending*. Ashley vs Pop Culture. Ανακτήθηκε από: <https://theviewershavespoken.wordpress.com/2020/11/29/from-queerbaiting-to-bury-your-gays-discussing-supernaturals-problematic-ending/>

Made of Millions. (2025). *Disorder Deep Dive: Obsessive-Compulsive Disorder. Also known as OCD*. Made of Millions Foundation. Ανακτήθηκε από: <https://www.madeofmillions.com/conditions/obsessive-compulsive-disorder>

Mason, N. (2020). *Supernatural and queerbaiting — The only thing truly spine-chilling was how Supernatural treated its queer characters*. Varsity Online. Ανακτήθηκε από: <https://www.varsity.co.uk/film-and-tv/20285>

McInroy, Lauren B., and Shelley L. Craig. (2017). “*Perspectives of LGBTQ Emerging Adults on the Depiction and Impact of LGBTQ Media Representation*.” Journal of Youth Studies, vol. 20, no. 1, Routledge.

Merriam-webster.com (2025) *Heteronormative*. Merriam-webster.com. Ανακτήθηκε από: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/heteronormative>

Motion Picture Association of America. (1956). *The motion picture production code*: December, 1956. [Washington?]. Ανακτήθηκε από: <https://www.umsi.edu/~gradyf/theory/1930code.pdf>

Nast, C. (2023). *What Is The Hanky Code? The History Behind Gay Flagging*. Them. Ανακτήθηκε από: <https://www.them.us/story/what-is-the-hanky-code-gay-flagging>

Newsroom. (2019). *Τι είναι το “coming out”, πώς το κάνεις και τι γίνεται μετά*; Ανακτήθηκε από: <https://avmag.gr/ti-einai-to-quot-coming-out-quot-pos-to-kaneis-kai-ti-ginetai-meta/>

Networks, H. (2022). *We’re Loving the Push to Revive the Hanky Code for a New Queer Population*. Hornet. Ανακτήθηκε από: <https://hornet.com/stories/new-hanky-code/>

Nicolaou, T. (STRANGE ÆONS). (2023) *My Immortal: The Complete Reading*. YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=7O6gDYye4j0&t=16s>

Nicolaou, T. (STRANGE ÆONS). (2023). *Sold To One Direction*. YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=L7A-xMHGCZY&t=310s>

Nicolaou, T. (STRANGE ÆONS). (2024). *The History & Biology of Omegaverse*. YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=iCfeD4YANf8>

Nicolaou, T. (STRANGE ÆONS). (2022). *Who Were The Authors Of My Immortal?* YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=0JodBp-r9jM>

Nicolaou, T. (STRANGE ÆONS). (2024). *Why Do Women Write So Much Gay Fanfiction?* YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=kYPOAoVO7Xw>

Obviously Queer. (2022). *Queerbaiting In Stranger Things - Definition, History and Season 4 Vol 2*. YouTube. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=CloXTYiLuZ0>

Rice, L. (2022). *Is Eddie Munson gay? His fashion choices hold the key*. TheNetline. Ανακτήθηκε από: <https://thenetline.com/eddie-munson-sexuality/>

Roberts, A. (2024). *“The Psychgeist of Pop Culture”*.

Rose. (2013). *How Do We Solve A Problem Like “Queerbaiting”? On TV’s Not-So-Subtle Gay Subtext*. Autostraddle. Ανακτήθηκε από: <https://www.autostraddle.com/how-do-we-solve-a-problem-like-queerbaiting-on-tvs-not-so-subtle-gay-subtext-182718/>

Sandoval, A. (2023). *The Complete Guide to All Things Steve Harrington*. CBR. Ανακτήθηκε από: <https://www.cbr.com/stranger-things-steve-harrington-guide/>

Schrock, S. (2022). *Why Does Stranger Things Keep Queerbaiting?* CBR. Ανακτήθηκε από: <https://www.cbr.com/why-does-stranger-things-keep-queerbaiting/>

Scott, L. (2019). *“They Won’t: Analyzing Queerbaiting and Compulsory Heterosexuality in Popular Television”*.

Shakeri, S. (2017). *Television Has A ‘Bury Your Gays,’ Queerbaiting, And LGBTQ Representation Problem*. Huffpost. Ανακτήθηκε από: https://www.huffpost.com/archive/ca/entry/queerbaiting-bury-your-gays-tv_ca_5cd4dffbe4b07bc72972d13b

Sharapkova, A. (2024). *Challenging the Arthurian Myth in Fanfiction: Rethinking Gender and Leadership*. Universiti Kebangsaan Malaysia.

starbeyy. (2021). *frankenstein's monster*. Archive of Our Own. Ανακτήθηκε από: <https://archiveofourown.org/works/28842555/chapters/70748244>

Tvtropes.org (2025). *Tropes*. Tvtropes.org. Ανακτήθηκε από: <https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/Tropes>

Tvtropes.org (2025). *Shipping*. Tvtropes.org. Ανακτήθηκε από: <https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/Shipping>

Weiss, M. (2023). *The Importance of Autistic Coding*. Art Spark Texas. Ανακτήθηκε από: <https://www.artsparktx.org/2023/01/10/the-importance-of-autistic-coding/>